

Uši a Vítr

ROZHOVOR • SÉPIOVOU KOSTÍ • MÚZY MEDÚZY • POHÁZENÉ VNITŘNOSTI • FILMOVÉ OKÉNKO • TRAUMERŮV SLOUPEK • PODIVUHODNÉ NECESTY
MIKYHO ZÁPISNÍK • KOMIKS • HOVORY S HEROTEM • DÍLNA • ÚHLÝ POHLEDU • DŮKAZY • ZÁPISKY BÁSNÍKA ULICE • DÝMEM • OHEŇ NA STŘEŠE

Rozhovor: Honza Bartoň

Honza Bartoň, ročník 1981, narodil se v Kyjově a roku 2000 se přesunul do Brna. Ve svém rodišti i působišti se věnuje pořádání alternativních kulturních akcí. Festivalům a koncertům. Souběžně vydává kulturní magazíny a knihy (Um pakultury, Ears&Wind Records apod.), hraje s kapelou Ťovajz & spol., která zhudebňuje klasiky domácí undergroundové a surreální tvorby. Je profesionální hydrogeolog a geochemik.

Honzo, obecně o tobě víme, že jsi šedá eminence alternativních kulturních událostí coby jejich pořadatel a v poslední době dokonce aktivní účastník. Tvoje CV je bohaté, evidentně jsi prošel mnoha profesemi, společností bráno hierarchicky ses vypracoval. Zkušenosti z dělnických profesí korunovala kariéra v oblasti geologie. Do toho jsi relativně novopečený fotr, nemáš toho málo. Zkusme to vzít popořádku. Narodil ses v Kyjově a já vím že už jako fakan jsi z kočárku v tom maloměstě ukazoval na jiné maloměsto, a to směrem na Brno. Jan Bartoň už jako mimino avizoval Brnu, kde nakonec zakořenil, zapustil, postavil a tvoří „střeste se, přicházím“, nebo jsi ho (Brno) už tehdy fakoval? Co to bylo za prst? A jak jsi proplul z Kyjova do Brna?

Ano, To mi byly necelé dva roky, ostatně o něco méně než mému synkovi teď, a ukazoval jsem z kočárku, jsa vozen Kyjovem, směrem na Brno, jelikož jsem o něm slyšel a na severozápadním směrem, přes kopec Strážovák, jsem jej správně tušil.

Narodil jsem se tam jako chtěné dítě, účelově počaté, aby mohla být mamka déle doma se starším bráchou Jiřím, jelikož ten trpěl astmatem a lítal po lázních. Brácha se vypracoval na herce, zpravidla hrává v kriminálkách vrahy, takže když jej v nějaké kriminálce vidím, hned je mi jasné, jak to dopadne...

Ale zpátky ke mně: vkus se mi tříbil díky některým spolužákům a kamarádům – přelomových bylo mých 12 let, kdy jsem přestal poslouchat folk a pop a přešel jsem na rock. Obzvláště hudba britských artrockových King Crimson mi naprosto učarovala. Naštěstí kamarádi měli starší kamarády, kteří měli další kamarády a všelijaké nahrávky, které si ke mně postupně našly cestu. Proseděl jsem dlouhé hodiny u kazetáku a hltal to ze všech stran – ještě na základce jsem ujížděl na Primus, Suicidal Tendencies, Led Zeppelin, Jethro Tull, Velvet Underground, ale také kyjovské Narajamě či brněnském Dunaji. Odtud byl už jen krůček k avantgardním kapelám jako Magma, Art Zoyd či Univers Zero. Mezi tím jsem si prošel poctivým metalovým a punkovým obdobím, to bylo zkraje střední školy v Hodoníně, kdy jsem sjížděl tvrdší akce na okrese. Už koncem střední školy jsem s kyjovskými přáteli pořádal rockotěky a na úplném začátku milénia i koncerty – mojí první akcí byli [Che] s Radimem Babákem a Tomášem Vtípílem v lednu 2001 v kyjovském rokáču Šnekenhaus a byla to náramná ostuda – hlavně Tomáš Vtípil byl strašlivě ožralý, už když dojel do Kyjova, a při hraní jsem mu hlídal záda, aby mi pak z pódia sletěl předem, přičemž sebou vzal krom svých houslí i mikrák, kombo i se stolem – všechno to sletělo pod pódium a Tomáš, aby korunoval situaci, tak ještě ležící popadl lahev a mrsknul s ním kdesi k pódiumu, a ten se rozbil vedle mixáku, co jsem měl půjčený od šéfa rokáču Jury, který naklusal s ramenatým kámošem Bizonem, že mu rozbijou hubu, kteroužto jsem mu ale uhlídal. Lidí došlo tehdy přes sto

(to se ještě chodilo...) a někteří chtěli vrátit vstupné (25 Kč), přičemž nejslušnější nespokojený návštěvník pronesl: „To jsem nevěděl, že je možné na housle hrát tak špatně“. Vyplatil jsem kluky a zachránil jsem to rockotěkou. Další akce se už jen hrnuly, hlavně když jsem se seznámil s tebou u Sucháča (asi 2006) a s Erikem Fričem na Skleněnce o pár let dříve.

Tedy nach Brno tě v raném dětství definitivně ukotvilo a nemíníš se teď sunout nach Berlin, nach Paris? Jak jsi v tom mezidobí posunu z Kyjova do Brna vnímal holky? Byl jsi tím nekonečným snílkem, nebo jsi, jak jsem slyšel z vyprávění a tvoje babička se tak něžně vyjadřovala, ty baby využíval?

Pokračování rozhovoru na straně 2

Homér's Memorial XII. ročník 2023

Vzpomínkový festival jsme začali pořádat společně s Homérovým dvorním vydavatelem Lubošem Vlachem, moderátorem a šampionem v nezpěvu Markem Sobolou (Nemanželská šlechta, Kapela Sobola) v roce 2011, kdy Pavel Homér Ambrož odešel na věčnost. Festival provázela hromada keců, třeba že by na něm měly hrát jen kapely nějak s Homérem spřízněné. Od prvního ročníku jsme tuto myšlenku do jisté míry ctili a do jisté míry nectili. Homér's Memorial by neměl být opakujícím se kolovrátkem, ale směsí pro mnohé „podivných“ tvůrčích počínů, třebaže zdánlivě neslučitelných, podobně jako se tomu snažíme na všech akcích, které pořádáme. Na tvoje zdraví, Homére!

Prozatím jsem ukotven na druhohorní Stránské skále. Každopádně když jsem se zapisoval do první třídy, měl jsem za úkol opsat velké psací písmeno Y, což bych samozřejmě zvládnul, ale všiml jsem si, že kluk vedle dostal za úkol nakreslit čtvereček, což mi přišlo snazší, tak jsem taky nakreslil čtvereček. Soudružky si pak něco pošušaly a já slyšel něco jako „Ten se neztratí...“ Hned v první třídě jsem se ale odkopal, když nás soudružka třídní poučovala, jak postupovat, když se ztratíme v lampionovém průvodu (k oslavě výstřelu z Aurory 7. listopadu 1917, a tedy Velké říjnové socialistické revoluce). Pamatuju si, jak říkala, že když se ztratíme v davu, musíme vyhledat pionýra a zeptat se jej na cestu a že on nás určitě dovede, kam budeme potřebovat. Já se bezelstně zeptal: „A co když v okolí žádný pionýr nebude? Poradí mi i někdo normální?“

Jako dítě jsem nechápal, jak se dávají lidé dohromady a proč spolu vůbec jsou. Vnímál jsem to jako nějaký druh zvláštní povinnosti, něco jako maturita. Kluci na vojnu a holky do porodnice. A když už tedy mají být nějak spolu, jak vlastně zjistit, kdo ke komu patří? Někdy zkraje základky jsem si řekl, že až to zjistím, sepíšu k tomu nějaký srozumitelný manuál, což by mohlo být terno a navíc praktické. Uvažoval jsem i o zavedení značek, na základě kterých by lidé poznali, jak se věci mají – kdo je zadáný, kdo je volný (přeci jen prstýnek nejde vidět a není povinností). Před asi deseti lety zavedli takové značení na dobrovolné bázi pro účastníky festivalu Beseda v Tasově (VB – volný a bohatý apod.). Nechápal jsem, že existují lidové zábavy a hospody, kde se lidé ožerou a ráno zjistí, že jsou zadání, myslel jsem, že takové navázání kontaktu probíhá náhodně na ulici.

Ale zpátky k otázce – já byl spíše romantickým snílkem, ale těmi rozchody se moje hrany obrušovaly, tak jsem se stal s věkem pragmatičtější, nejspíš bohužel... K té babičce, to jsem chodil s šestnáctiletou klavíristkou Klárkou a moje strážnická babička se hned zeptala: „A využíváš ju?“ No, takhle jsem to nikdy nevnímal, popravdě jsem byl až do svého současného vztahu většinu (sexuálně aktivního) ži-

vota sám. Jak ale říká jeden z nejbližších přátel Radim Babák: „Čas určuju podle bab, se kterými jsem byl, a prostor podle hospod, do kterých jsem chodil.“ A dá se říct, že jsem to měl podobně – samozřejmě oběma nám do té paměťové mapy hodily vidle dlouhodobé vztahy, takže už nám déle trvá, než si něco vybavíme. Každopádně díky relativně bohatému kulturně-spoločenskému životu se zpřesňuje moje paměťová mapa, takže zatím se stále orientuju.

Babákova forma by se měla tesat do kamene, hned bych ji podepsal. ale pojďme dál. Začal sis očmukávat kulturní scénu. řekl bych, že jsi coby pořadatel prošel více rolemi. Stejně jako panický naiva s neviditelným odznakem „volňásek“, přes skutečně neziskové akce jako je Napříč – Konec léta u Skaláka, Krákor a bromada meziročních klubovek... až ses začal angažovat v akcích ryze komerčních, jmenovitě festival v Lužánkách. Jak a proč se ti vrylo pod kůži, jak už dnes asi chápeš ono „nevědecké“ pořadatelství, nebo jak nazvat ten voser, kterej nikdo neocení?

Tak předně festival Ponavafest v brněnských Lužánkách nepovažuju za komerční – chápu, že se to tak může jevit z optiky třeba zmíněného festivalu Napříč u Skaláka, kde se nevybírám vstupné a vše je placeno z toho, co tam lidi nechaj na barech, což není mnoho, takže ty kapely dostanou taktak na cesták. Naproti tomu Ponavafestem si plním některé své hudební sny, které bych si jinde nemohl dovolit – třeba moji oblíbení interpreti jako Dunaj, Už jsme doma, Zuby nehty, Iva Bittová, Progres 2 či Vltava – krom toho, že jejich songy jsou často zastupovány OSA, tak honorář každého z nich odpovídá cca rozpočtu celého dvoudenního festivalu u Skaláka. Spolu s Radimem Hanouskem tam zveme i velmi originální zahraniční interprety, kteří jinde vpravdě nejsou k vidění – a celá dramaturgická koncepce tento festival výrazně odlišuje od jiných. Jelikož ale probíhá v největším parku v srdci Brna, nelze jej oplotit, a tak bývá bez vstupného. Abychom nějak umořili manko (ano, většinou dopadneme v mínusu), tak se ještě k získaným dotacím vybírám do klobouku.

Honza s číslem Uši a Vítr při rozhovoru v brněnském klubu Skleněná louka, 2015, v pozadí glgající Jirka Slaviček, foto Jiří Sláma

Miniaturní Jan na retro sedačce, foto archiv JB

Jinak, jak už jsem říkal, organizovat nějaké hudební akce jsme začal v Kyjově, avšak poté, co jsem se seznámil s Erikem Fričem a s tebou, tak jsem začal pronikat do večerů Potulné akademie a pak byl už jen krůček k dalším akcím.

Festival Potulný dělník i Konec léta u Skaláka dělám od roku 2013 včetně, kdy se Erikovi zdravotně přitížilo a nebyl schopný nic domluvit, natožpak být na místě. S Erikem jsem pak dělal i různé klubové akce, jako třeba Proluky či večery v brněnském klubu Rusty Nail Pepy Trumpeše, ale často se stávalo, že nemohl dojít a musel jsem tam vše odřídit. No a po jeho smrti už mi to zůstalo.

Na Krákoru jsem byl poprvé v Moravském Krumlově jako prostý návštěvník, na zámku v Radešíně jsem jeden rok čepoval piva a druhý griloval (taky jsem byl osočen, že jsem vykradl gril) a postupně se tak nějak víc zapojoval, až jsem se stal finančním ředitelem Krákoru, ale vpravdě hlavně poskokem Krákoru – nejhorší je to navázení, stavění a pak bourání a odvážení, hlava bolí, srdce svírá, tělo nevyspané... a teď se musí všechno sbalit a odvézt. Nedivím se ostatním, že do dalších ročníků mají čím dál méně sil, navíc v souvislosti s přibývajícím počtem dětí nás organizátorů.

Ale jestli myslíš, že mi to organizování nějak lechtá ego, tak to rozhodně ne. Raději bych, kdyby to dělal někdo jiný a já tam chodil jen jako host, případně s něčím vypomohl, protože se často skoro nezastavím a koncert či čtení si neužiju, jak bych chtěl. Ono to třeba navenek vypadá, že nic nedělám, ale často někoho v davu hledám, zařizuju, hlídám čas, aby nebyly skluzu, volám kapelám, co zatím nedorazily, abych věděl, jak to s nimi bude a nějak je navigoval, seznámil je se zvukařem, dal jim pivenky, vyplatil cestáky či honoráře a ideálně s nimi ještě pokecal. Nejvíc mě ale dokážou nasrat radílci, kteří všechno ví nejlíp, ale nepřiloží ruku k dílu či nemají aspoň minimální pochopení – většinou už nemívám sílu jim vysvětlovat, proč která kapela hraje zrovna tehdy a tehdy, a ne jindy s někým jiným. Samozřejmě nejdřív se udělá nějaký ideální dramaturgická nástřel, vše se řádně domluví, ale pak, jak se blíží termín akce, tak se to začne rozpadat – ten má svatbu, ten má pohřeb, ti zapoměli, že mají vůbec hrát, tam má basák dovolenou, tam si někdo zlomil ruku, tamhle covid, další zas musí stihnout jinou akci, jiným trčí auto v zácpě a podobně. Vždycky se to ale musí zpytlíkovat, stačí se neposrat. Ještě se nestalo, aby to nějak nedopadlo.

Ve většině řečeného ohledně pořadatelské, neviditelné driny ti rozumím, v pojetí komerčního festivalu se zásadně naše myšlenkové směřování rozbíhá. Pro příklad uvedu dva zmíněné festivaly, a sice Ponavu a Besedu u bigbítu. Oba jsou z mého pohledu naprosto zcela a bez diskuse komerčními akcemi. Proč? Neoddiskutovatelným prvkem těchto

akcí je finanční zisk, to je v pořádku. Akce by měla vydělat. Koneckonců z Krákoru dotujeme mrtvé meziročních akcí, který na sebe nevydělají. Zmíněné dva festivaly kolaborují. Nejsou nezávislé v žádném smyslu pojetí slova nezávislost. Oba pobírají dotace z všemožných fondů. Jistě, proč ne, když k tomu jsou volné finance, ale pak se dostáváme dál, vzpomeň, jak ses namočil do dotací pro spojené brněnské kluby. Abych to nějak uzavřel a neroztaboval, když srovnám malý Krákor bez dotací, se srdečním programem a transparentním vstupným, s prodotovaným Ponavafestem, kde finančně negramotný Vítek porouvá z pódia, že festival není zadarmo, připadám si jako morální vítěz. O Besedě u bigbítu, kde si pořídili mobilní ploty proti lidem, ani nemluví. Ta krása se dávno vytratila. A pokud chceš argumentovat tím, že si zvete zahraniční hosty na Ponavafest, kde jak debil běhá s vysílačkou, tak to jsou alibistický kec. Myslíš tu ruskou bandu s fakanama v náručích a krojích, co jsem si tehdy popletl s téma pankácema a pak se z toho poblíl? Nebo snad Die Retardovaný koksoplyn z Finska? Z rozpočtu se platí nemožní kameramani, diletanti a je to celý úplně směšný. A teď mi to zkus vyvrátit.

Uff, to bych nerad rozporoval, snad jen to, že tehdy ses poblíl z kombinace chlastu, melounu a rybiček v konzervě, ruský folklór byla asi ta pověstná kapička, která ti to spustila. S mnohými věcmi ale souhlasím a chápu, každopádně jsem rád, že na ty akce nechodíš, to by mě asi stresovalo ještě do toho všeho... Je fakt, že třeba Beseda v Tasově mě hudebně už asi deset let moc neuspokojuje, ne že by tam byly vyloženy špatné kapely, ale jsou si příliš podobné, asi jako když pustíš na pódium vcelku ucházející rádio. Bigbít se z tama v podstatě vytratil, ještě že tam jezdí ta Hornácká muzika... Za programem Ponavafestu si ale stojím (alespoň za svojí dramaturgií) a primárním prvkem skutečně není zisk, jak jsem říkal (většinou jsme v mínusu), ale sdílená radost z dobré akce na pěkném místě, i když já se tam vpravdě nezastavím. Ale to si můžeme říct u piva a nemusíme ventiloovat v novinách. Zajímá tě ještě něco?

Ty máš Honzo bobatou vydavatelskou činnost. Básnický sborník Um pakultury, hudební a knižní, dnes už spíš knižní a hudební vydavatelství Ears & Wind Records a nakonec i tyhle Měsíční noviny. Co tě na tom přitahuje? Už se tomu věnuješ tak dlouho, takže prachy to nebudou, na to si patrně můžu odpovědět sám. Co je tvůj motor, tvoje motivace? Co považuješ za úspěch, a naopak za přešlap? Je nějaká meta, kterou chceš pokorit? Něco si splnit?

Vpravdě žádnou metu nemám, jen bych to rád nedělal sám, klidně bych to všechno někomu předal. Nejsem si vědom nějakého vydavatelského přešlapu – samozřejmě ne vždy se všechno povede a mnohdy je to o kompromisech s autorem. Za úspěch považuju, když se kniha povede a mezi lidmi je o ni zájem, tedy když se prodá většina nákladu a netrčí mi pak na skladě. Vydáváme v počtu od 50 kusů po asi 600, zpravidla to bývá kolem 200 kusů, přičemž většina bývá pro autora.

Na vydávání knih spolupracuju hlavně s autory samotnými, případně s jejich dědici či přáteli, pak s tebou, jelikož jsi šikovný grafik a máš vkus – vím, že nevypustíš ven žádný hnus, takže na tebe dám, ale mnohdy mi ani nic jiného nezbývá, protože začneš křičet, případně používat capslock. Na sazbu spolupracuju občas s Erikem Danielelem, dříve Erikem Závišem Tõthem, redakci některých knih jsem dělal ve spolupráci s básníkem Pavlem Šuhájkem, některé knihy jsem připravoval s J. E. Fričem – naše činnost v podstatě navázala na jeho zaniklé nakladatelství Vetus Via, toho času v likvidaci. Celé to začalo tak, žeš přišel ty koncem roku 2012, abych ti udělal korektury reedice Závišovy knihy Oběšený Petr, krátce na to jsme nachystali básnickou sbírku Lucie Ruškové a za pár let už to bylo kolem 60 knih – ročně jich tedy pár nachystám. Beru to jako službu přátelům – jak autorům, tak kupujícím, jinde se to moc neprodá, takže na knihách jednoznačně prodělávám. Obecně autor dostane tu část nákladu, jejíž výrobu si sám zaplatí, ale vždycky je to o domluvě. Občas se ozývají i autoři, kteří nespádají do řad přátel a mnohdy se nedomluvíme, hlavně z finančních důvodů – já to prostě neprodám, protože ty autory nikdo nezná a o nějakém výdělku nemůže být řeč. Mnohé knihy jsou ale vyprodané, a to hlavně díky jejich autorům, kteří

aktivně jezdí po večerech autorského čtení či mají řadu osvěcených koupěchtivých přátel.

To s básnickým almanachem Um pakultury je to jinak. Ten jsme zakládali s přáteli básníky Ondrou Pantlíkem a Romanem Kouřilem v Kyjově, jakožto almanach přátel, přičemž první číslo vyšlo v březnu 2001 a bylo pokřtěno v kyjovském vinném sklepě, kde byly přítomným namnožené kopie rozdány. Tam kromě nás tří přispělo dalších pět autorů, včetně pakulturního štamgasta Radima Babáka, který jako jediný z asi 200 lidí, co za těch více než 20 let přispěli, přispěl do každého čísla Umu. Už druhé číslo jsem chystal v podstatě sám, v letech 2002–2004 jsem spolupracoval s grafikem Petrem Šimíkem (nyní už léta vedoucím studijního oddělení na brněnském pajdaku), od roku 2009 spolupracuju s velmi šikovným grafikem Adamem Pucharem (který dělal i vydařenou obálku knihy básnířky Marie Jehličkové Mříže z masa), případně s grafikem Michalem Fridrichem (2011) či s tebou (2014). Začal jsem s taktem vydávání dvakrát do roka, ale jak přibývalo autorů a ubývalo času, tak jsem jej rozředil na jednou za 2–3 roky. Do posledního, patnáctého čísla Umu přispělo 38 lidí a bylo pokřtěno na festivalu poesie Potulný dělník v roce 2022. Vyzdvihnul bych ještě speciální výroční vydání Umu pakultury 10 z roku 2011, kde jsem udělal výběr ze všech autorů, kteří kdy přispěli, ale vpravdě jsem si to naordinoval jako svého druhu autoterapii po rozchodu se svou tehdejší přítelkyní. Vymyslel jsem koncept, kdy každý autor z každého čísla Umu bude mít minimálně jeden příspěvek/báseň, kterážto bude zvlášť na papírku, jenž bude ze zadní strany oražen ručním vročením a jménem, což při nákladu 200 ks a počtu básní cca 400 dělalo asi 80 tisíc papírků, přičemž každý jsem musel nařezat a mít několikrát v ruce – při řezání, skládání, razítkování a sázení (do krabičky)... no práce nad hlavu, ale s výsledkem jsem byl spokojen, taky jsem si na to tehdy najal brigádnice...

V klubu Boro s Romanem Kouřilem, rok 2010, foto archiv JB

Čtení na pohřbu Vládi Horáka, ostravský odval Ema, pohřebiště ostravských básníků, v pozadí Petr Hruška, foto Dušan Matuška

No a k novinám Uši a Vítr – tam jsem v posledních letech v podstatě za buzeranta – musím totiž uhánět příspěvatele, aby mi dodali do termínu sazby novin své příspěvky, což je mnohdy děs. Jelikož někteří autoři přestali přispívat, tak jsem založil rubriku Múzy medúzy, kde subjektivně mapuju stěžejní alba mých milovaných kapel.

Inu do tobo posledního čísla Umu jsem autorsky přispěl mimo jiné i já a Eva Macholánová-Motlová a pak jsem myslel že tě zabiju, když jsi dopustil cenzuru ve vlastním sborníku KURVA! Ale výše uvedeným tvůj vztah k umění zdaleka nekončí, hraješ v kapele Ťovajz & spol., v Die Retardovaném Koksoplynu jsi nehrájícím členem, nosíš 32 piv, jsi milovník výtvarna a taky majitel pěkných pár kousků pláten. Jak se tohle všechno v tobě probudilo?

No jo, s tím Umem to bylo tak, že grafik Adam tam vložil mezi básně tolik elegantních grafických prvků, že jakékoliv další obrázky by to podle něj rušily. Dal mi to vědět v den, kde jsem jej měl posílat na výrobu, takže už jsem s tím mnoho nemohl udělat, proto ta „censura“, ale chápu tě, taky jsem se ti nějakou dobu raději vyhýbal, věda že mám máslo na hlavě.

S hudebním tělesem Ťovajz & spol. hraju od roku 2016, osobně si myslím, že mě Ťovajz přizval do kapely, protože mám auto a můžu je vozit a taky že jsem organizátor akcí, kde hrají, takže se nebude muset doprošovat s hraním. Jako jediný nejsem muzikant (ostatní hrají z not, které Ťovajz zkomponuje), ale ruchař – hraju na ozvučné závitové tyče či ozvučnou desku, používám efekty, loopery a celkovou atmosféru hudby to posouvá samozřejmě výš... Ťovajz mně teda říkal, že mě přizval, že jsem mimo jiné proutkař, a tudíž bych měl mít cit pro to, kdy hrát a kdy držet hubu. Měli jsme několik štací s Erikem Fričem, ale zhudebníme i texty Pavla Herota, Karla Šebka, Zbyňka Havlíčka, Miloše Kölbela, Milana Kocha, Jakuba Chrobáka či Radima Babáka. Nově chystáme i Petra Hrušku.

Obrazů mám doma plné stěny a už několik let mám od ženy zákaz do baráku další tahat, říkala, že dům není galerie. Tak si občas dotáhnu obraz do práce – poslední dobou spíše od Sysla, co přebývá v autobuse u Skaláka, ale mám hodně obrazů od kyjovského malíře a kamaráda Martina Formana, něco od Evy Hrejsemnou, Venduly Pucharové, Petra Lorence, Briana Tjepkemy a dalších. Vnímám to jako vzájemnou podporu – jim to často pomůže a mě to doma dělá radost.

Co vzkážeš našim čtenářům?

Ať chodí na kulturní akce a dle svých možností přispívají na opravdovou kulturu tím, že si zakoupí knihu, obraz či vstupenku, protože jediné tak budeme moci v těchto činnostech (které musíme mnohdy dotovat) pokračovat. Všímám si, že spousta lidí si myslí, že to nějak půjde i bez jejich zúčastněnosti (podobně jako přístup spousty lidí k volbám), mnohým je to jedno a jen pár osvěcených chápe, že když nepřijde a nepřispěje, tak příště už podobná akce nemusí být.

Otázky Fido

Uši a Vítr

Komiks Traumer–Roháč:

Zukotero

Mikyho zápisník:

Variace na „ekochoas“

Zachraňme planetu! Zabraňme globálnímu oteplování! Pouze čistou energií bez škodlivých emisí! Stop kácení amazonských pralesů! Stop geneticky modifikovaným potravinám! Žijme zdravě, ekologicky, v souladu s přírodou!

S devastováním životního prostředí se jistě setkal každý z nás. Houbaři se vypraví na „svůj oblíbený flek“ a napřed musí najít ten „svůj les“, protože kvůli kůrovcové kalamitě zmizel. Rybáři smutně vylovují tuny uhynulých ryb po otravách v řekách, viník často nevypátrán, nepotrestán! Případ otravy řeky Bečvy z 20. září 2020 začne vsetínský okresní soud projednávat 30. ledna 2023. Na hlavní líčení si vyčlenil 39 jednacích dní. Podle předsedy vsetínského soudu je líčení nařízeno na tolik dní kvůli řadě svědků. Brzké vynešení rozsudku neočekává. Zemědělci protestují proti záborům orné půdy pro zamýšlené výstavby nových supermarketů. Občané sepisují petice proti kácení stromů ve městech. Všechny tyto výzvy a petice k těmto kauzám budu rád podporovat a podepíši.

Ano, chceme žít zdravě! Stále větší oblibu získávají farmářské trhy, produkty z bio farem. Na festivalech bývají v obležení stánky s vegetariánskými pochutinami. Nic proti tomu nenamítám, každého volba a životní styl, zda si pochutná na grilované klobáse, bůčku nebo „naklíčeném zrní“. Co mi spíše vadí je, že zastánci ekologie a zdravého životního stylu zanechají po sobě na festivalu hromady bordelů, např. u Skaláka na louce jsou pytle a pytle plastů a prázdných lahví, konzerv. Do prdele, to je takový problém, opět si to v menším objemu odvézt, když už jste si to sem v napěchovaných kufrech aut přivezli? Ale zpět k tématu...

Zachraňme planetu! Podobné výkřiky a názory slyšíme téměř denně z mediálního prostoru. Ekologičtí aktivisté (teroristé) vyhlašují na podporu těchto požadavků nejrůznější podpůrné akce, např. okupační stávku škol.

Ano, dělejme pro planetu co možná nejvíc. Ale zasadit strom trvá stejně dlouho jako namalovat transparent. Obojím můžete pomáhat přírodě. Nebo si to aspoň myslíte. Jenže o strom se musíte i nadále starat, zalévat, okopávat, možná i přihnojovat, prostříhat, pořídit zaručený ekologický nezávadný postřik proti škůdcům. Transparent po

skončení demošky zmuchláte a hodíte do kontejneru (samozřejmě té správné barvy, svědomitě přeci třídíme odpady!). Při tom sázení se možná trochu zapotíte a umažete od hlíny, ale taky máte dobrý pocit, že jste pro přírodu – nebo když chcete hodně velký dobrý pocit, pro planetu – něco udělali. Po demonstraci s hesly, proslovky, kapelami a transparenty namířenými směrem, odkud praskajíblesky fotoaparátů, máte pocit, jak jste to nandali těm, kteří podle vašeho názoru pro tu přírodu dělají málo nebo ji dokonce devastují. Přírodě taky pomůžete, když přespíte ve škole.

Rozmohl se nám tu v poslední době takový nešvar, že za všechno, co je špatné, může vláda... Může i za to, co jí nadrobila minulá vláda. Na co všechno nemá peníze a proč je nedává lidem.

Chcete, aby vlády (nebo někdo) snižovaly urychleně uhlíkovou stopu. A pokud by to snižování stálo nějaké peníze, tak ať si je ty vlády někde seženou.

„Plyn, uhlí, ropa je zlo!“, stojí na vašem transparentu. Zrušme to zlo! Pece v pekárnách přestavíme na soláry, chleba budou rozvážet do obchodů mladí lidé na bicyklech. V chalupách si budeme topit v krbech, v panelácích vůbec. Zimy budou asi trochu mrazivější, když zabrzdíme globální oteplování. Na úsporné žárovky, domácnosti, školy i nemocnice budou za slunečna a větrna stačit „soláry a větrníky“. Na tramvaje, vlaky, elektromobily, osvětlení ulic a všechny fabriky asi ne. Absolvent vysoké školy si dokáže možnosti elektrické spotřeby spočítat. Absolvent „vysoké školy života“ už asi ne, a pokud chodil náhodou na střední školu a nezrušili mu tam matematiku a nepropadal z ní, tak možná dospěje ke stejnému výsledku.

A ještě jiná čísla, v Česku studuje asi 300 000 vysokoškoláků. Stávky se zúčastnila necelá pětistovka.

V pátek 13. ledna 2023 se koná HOMÉR'S MEMORIAL. Co by asi k tématu ekologického aktivismu řekl Homér? „Volové, na něco chcípnout musíme, buď na prochlastaný játra nebo na globální oteplování. Serte na okupační stávky a přespávání ve školách. Podporujte útluky pro opuštěný kočičky!“

Pojďme 13. ledna okupovat klub Unleaded Coffee.

Miky Marusjak, ilustrace Eva Macholánová

INZERCE:

Tel.: +420 542 210 46
info@jacobbrno.cz
Brno, Jakubské náměstí 7

Jacob

Ať už Vás uchvátí naše skvělá poloha,
osobní přístup nebo jedinečné skloubení tradice a moderny,
jedno je jisté – už nikdy nebudete chtít jít jinam.

Sépiovou kostí:

Alena Vávrová

*Básnířka a spisovatelka, narozená roku 1952 v Dolním Žandově. Žije, pracuje a tvoří ve Františkových Lázních. Vystudovala Český jazyk a výtvarnou výchovu na UK v Praze. Svoji prvotinu s názvem Druhotina vydalo Zápa-
dočeské nakladatelství v Plzni (1986). Značný ohlas měla další kniha básní Nahatma vydaná nakladatelstvem
Československý spisovatel (1989), za níž získala Cenu Pražské imaginace z Nadace Bohumila Hrabala. Náskle-
dovala řada dalších sbírek, přičemž mnohé její verše byly přeloženy do různých evropských jazyků dokonce do
čínštiny či arabštiny. V roce 2015 obnovila česko-německý literární festival Literární Františkovy Lázně, které
do roku 2019 spoluorganizovala. Následující básně byly vybrány z rukopisu, zasláno autorkou v létě 2022.*

NE TENTO MUŽ

nepolykal žáby
a přesto když promluvil
jedovaté ropuchy
vyskakovaly z jeho úst

PIJU LOGR

a posléze z něj větším
Zlo nelze hladit od malička
po hlavičkách
Zlu patří rána pěstí
do mordy
Nebo snad namísto kamene
chlebem?

BEZ AYAHUASCY

tichoulinec
zvrací
do perleťových
perel pámelníků
podél postříbřených pěšinek

a budou to básně
budoucích dětí
a budou to básně otců otců
básně linoucích se lán
fialovounkých spirál

a rovněž básně obyčejných
materiálových
maminek

PŘIKLÁDÁM

/ Věře Jirousové /

Smutek umolousanej koník
lopuším svízeli proník
Sem k nám
Přikládám led na Dvě
Horký maliny
Do pekla zimy jedu
na Nejkrásnějším koni
Podzim má vysoko v krvi
Namísto nohou Napjaté struny
a Svobodnej je Žádnej ochočenej
Poník
Vášnivej Do krve
Vášnivej Podzim

AŽ

Až sklapnu tuto knihu
Zůstaneš
Navěky založen
na straně 49
Budeš mít na zádech
smyslně pootevřená ústa
nakreslená nikdy a nikým

neslíbatelnou rtěnkou

DEN BEZ BÁSNĚ

řádka vytržených zubů
Pověťím času navěky
poletujících

(Někdy i krásné
kosmické lidské
smetí okamžiků
nebo
Řada zkažených zubů
Zoubků Bez času
A bez dásně)

Úplně zvadlý den
bez básně

VIRTUÁLNÍ POHŘEB

Stále mám
bláznivý nápady
Mý taneční kozačky
jsou sešlapaný
nechám je opravit
neb Stále mám
bláznivý nápady
a zvrhlej vkus
Miluju dál roztodivný
lidi a klobouky
a těžký černý blues
Stále ještě
v ušních lalůčcích
houpou se mi barevné
lentilky a na můj
Virtuální pohřeb chci
kytičkovanej autobus

JEŠTĚ BEZ BREJLÍ

Bez brejlí ještě
hledám
svůj kartáček
na zuby
poezie

Namísto něho
Nahmatávám
v ranní bílé
zářijové tmě
rejžák
na srdce

a vám právě vám
ho podávám
hned poté co jsem
vyzkoušela jeho sílu
na sobě

A MOŽNÁ

Možná se Doopravdy
chodí do pekla za To
co neuděláme...

Svět podle Květuzora: FEMINISTÁN

Je to prehistorický, je to nezábavný a blavně to není užitečný!!! Denně se opakující vznětlivost nadřazené šarže. Za trest mě v lepším případě zlská a v horším vymrdá do prdele větví. Bude mi šestačtyřicet a nevýhodou téhdle o generaci mladších stvoření je, že chovám v blahé paměti situaci před kulturní revolucí v Evropě. Pamatuju si tu dobu docela barevně! Feministky ječely na náměstích a dožadovaly se svých práv ostošest. Ječely a ječely, stejně jako ječely a ječely všechny menšiny devadesáti pohlaví. Furt byla plná náměstí ječících, nespokojených demonstrantů a špunty do uší šly nebývale na odbyt. Kdesi na pozadí demonstrací za práva devadesáti pohlaví, po širočírým světě, ve všech městech, co skýtala náměstí, děla se někde zbytečná bitva o bezvýznamnej a zapomenutej ostrov. Ale ten všudypřítomnej jakot se nedal vystát. Ječelo se už i tam, kde nebyla náměstí a spontánně vznikala další a další pohlaví. Na téhle módní vlně ujel každý, kdo měl do prdele díru. Zatím. Když se Jenžetin, guru bezvýznamného východoevropského knížectví Bimbasy, prohlásil za transgenderovou

kundomyš, mocným světa došla z toho všudypřítomného békotu trpělivost a vyjednali s feministkama dohodu. Ta dohoda zněla: Oceánie. V kostce řečeno, zazobanci se sjevma heterosexuálníma a homosexuálníma zájmama, ano heterák a buzna už byli takřka na jedné lodi, něco jako *hemenex* – tak nás přezdívali, rozuměj: *nezájímaví*, byli jsme holt už v tom světě plném inovací přežití formy, inu tito mocní světa rozparcelovali si Oceánii a velkodušně věnovali feministickému hnutí zbytek světa. Co taky s otrávenejma řekama, přetopenejma citadelama v hničících městech a pak ten radioaktivní odpad, neudržený galaktický obludárium plný zmutovanech kříplů, z té jednotvárné stravy, skládající se z náhražky smaženého syra, co se vyloup někde na odvrácené straně měsíce v jakýmsi zapomenutém korábu z dob Třetí říše. Nejspíš ty smažáky byly vyrobeny z melty a z mýdla, tak není divu že všichni ti vykulení bezvlasí kokoti z intergalaktické obludárie dřív nebo později

začali štěkat nebo hajlovat, v některých případech dokonce obojí naráz. A především hlavně ta vyjebaná náměstí plná všudy-přítomného jekotu ukňučenejch feministek. Nebylo kam se schovat. Pár ortodoxních šťastlivců z celé planety, jako jsem byl i já a můj frendík Dušan, prchli jsme s tou první vlnou do Oceánie i se svojíma rozvášněnejma, indulonou naondulovanejma prdelema. Nakonec slibovali hory doly, kluky a holky, vdolky, holubata, volky...

Motor dobrodružství a představa světa, které je ještě normální, hnalo nás to kupředu, zabouchnout za sebou tak rychle měnící se domov, kterému jsme přestávali rozumět.

V Evropě to začalo hned a šířilo se to jak fronta na rohlíky do Špáru. Kdyby to mělo někde skončit, bylo by to nejspíš v Kůbanu. Feministický hnůt a přidružený menšin, který tou dobou čítaly už skoro dva tisíce pohlaví, se rozšířily raketovou rychlostí po celých zeměploše. Není nic neobvyklého v lidské dějinách, že když se

mění vlády, padají hlavy. V tomhle případě padaly penisy. Vnitřní straně feministek totiž z toho neustálého jekotu zarostly kundy, a co by to bylo za spravedlnost, kdyby snad ti násoskové, co se jim říká muži, disponovali svým ohambím? Podstatná část doktorů byla v Oceánii, takže špinavou práci odvedla firma Katrpilar, tou dobou již firma ryze ženská, s revolučním upgradem dávno nepotřebných mašin na těžbu dřeva, převoranou na šmidlání šulinů. Z těch ušmíkaných cabanů se pakv Centru všeho dění, což byla laboratoř pro proměny pohlaví, hnětl a měnil v rozličné tvary a objekty materiál z těch odřezaných ptáků, cabanů, bradavic, šulinů, hemeroidů, cicin a dalších nadbytečných výrostků. Základní podstatou a ideou rovnosti Femistánu bylo *být občanem Nula*. Tak si to ty slepice v ústředí zamenuly poté, co zjistily, že jsou neprůchozí, že se jim ze samého jekotu kundy samovolně uzavřely a začaly nekontrolovaně obrůstat chlupama a fousama v průměrech půlcoulkových trubek. Evoluci nevošulíš... Každý Nulida si po šmikání mohl zvolit libovolný pohlaví, což obnášelo koupit si tisícovou kolek a oběhnout Úřad o deaktivaci pohlaví a Úřad o žádostech na kolek, následoval Úřad o doobčanství a nakonec Úřad pro aktivaci pohlaví a divize Úřadu pro aktivaci pohlaví: Divize Úřadu pro aktivaci pohlaví Divize o pohlavích. V mezidobě bylo nutno stihnout přesun z Úřadu pro deaktivaci pohlaví pro potvrzení o deaktivaci pohlaví, expirace potvrzení byla čtrnáct minut, a fofrem na divizi pro potvrzení schvalující deaktivaci a presto s lejestrem zpět na Úřad pro aktivaci pohlaví. Tyhle Rakóskouherácký hovna samozřejmě na náměstích feministky nebékali... A hlavně upgradované kat, mistr Katrpilar v sukních za stěnou železné mechaniky, se zarostlou kundou, *onena* rozhodně neskončila coby gilotina penisů. Upgradovaly se, celkem návodně, šicí stroje, parní válce, německý automobil Volkswagen, plynové

komory, fabrika Igen Farben zažívala vzkříšení a nebývale prosperovala jako svého času ušní špunty. *Pohlaví Nula, jednotná barva, nepohlaví, nebarva*, to bylo globální heslo světa, zatímco my s Dušanem jsme se teplili v Oceánii a marně čekali ty holuby a volky u přílivu, u odlivu...

S tou první a jedinou vlnou jsme jaksi neutekli náhodou, nic nebyla náhoda, jen vykonstruovanéj handl a kalkul budoucích vládců Oceánie. Dobře věděli otcové zakladatelé, koho si vyberou do říše rozkoší. Byli jsme ve starém světě perspektivní vývojáři bez-zbytkových robotických vysavačů pro felaci, samozhášecích cigaret pro plynovou toleranci, kurvítek do jebacích elektronických společníků v chytřejích domácnostech, včetně androidních mluvících ovcí na sex v parku a vůbec nepotřebných soustav plastů, elektroniky a trochy barevných kovů pro lepší pocit z hardwéru. Selátka, holoubata, fenky, hošci a vůbec žádné slibované kratochvíle se nekonaly, čekaly nás laboratoře, společný sprchy s dozorčími orgány pro ponižování nižších šarží, sdílené bufety třikrát denně formou ein topf a kulisy ústředního topení.

A představte si to, Dušan, ta kurva buzerantská, vzal roha do Feministánu, zatímco já kokotfurtdokola dostával nakládáno větví a poslouchal: *Je to prehistorický, je to nezábavný a hlavně to není užitečný!!!*

Takže si odpovězte sami, kam vede ta nekonečná modernizace našich měst. Zácpu nezastavíš!

Motiv: Květuzor Škvírkó

Překlad z Květuzorštiny: Ymanuel Houslička

Ilustrace: Ferdinand Chlast

Dílna: Kundí svět Viktora Haita

Reprezentant první generace mániček (narozen 1956 v Šatově), hipík, odpůrce bolševika, podivín, autor několika knih (Guláš – Tak jak to opravdu je, Tři hlavy, Proč nemůžou kočky pálit kalvádos, Učí pany k čínsáb, Ušatec), vynálezce kundího pexesa s černým Petrem a originální výtvarník.

Několik ukávek velkoformátových koláží z cyklu Kundí svět, která bude vystavena v rámci stejnojmenné výstavy a festivalu v brněnském klubu Unleaded Coffee a věnována vzpomínce na Marii Hájkovou, Viktorovu sestru.

Festival proběhne každou sobotu v květnu 2023. První sobota 6. 5.: vernisáž, Lahká múza, Játra Revival a Našrot. Druhá sobota 13.5.: undergroundová osvěta věnovaná časopisům a zinům Vokno, Uši a Vítr, Nájezd. Host Skalák, hudba

A bude hůř... Třetí sobota 20. 5.: „pražskej výběr“ Sputnik 81, Metal Craft, Hokr. Čtvrtá sobota 27.5.: „brněnské výběr“ Ylo africký slon, Die Retardovaný koksoflyn a překvapení... Nastanou-li změny, budeme informovat.

S Viktorem v některém z příštích čísel vyjde v novinách Uši a Vítr rozhovor, počínaje tímto číslem vydáváme na pokračování legendární knihu Guláš – Tak jak to opravdu je.

Poházené vnitřnosti:

Veronika

Bylo pozdní odpoledne. Naházel několik polínek do kamen a pak zavřel dvířka. Skrze jejich sklo pozoroval plameny, které nedočkavě olízly suchou kůru. Zprvu jen tak něžně, ale pak dřevo objaly ze všech stran. Ozvalo se zapraskání a oheň svou kořist již nepustil.

Slunce ještě stálo nad lesem. Teplé paprsky skrz poletující sníh nakukovaly do oken chalupy. Nachystal si rukavice a čepici. Chvilí přemýšlel, jaké boty si obuje. Zimní měl děravé a venku bylo sněhu určitě přes půl metru. Nakonec zvolil holínky. Je to jen kousek cesty. Nohavice montérek ohnul kolem lýtek a vklouznul do gumáků. Krk omotal šálou, oblékl si prošíváný pracovní kabát a do jeho kapsy vložil sklenici medu. Na hlavu si narazil čepici, nasadil rukavice, vešel do záprazí a pak ven.

Mráz jej okamžitě stípnul do nosu. Když se tady, do zapomenutého hornatého kraje, stěhoval na sklonku loňské zimy, byl mráz stejně velký. Jen sněhu bylo mnohem víc. Ptali se ho, co prý bude v horách dělat, a předháněli se v radách, co vše by tam měl mít. Pořádný nůž, psa, pušku nebo aspoň nějakou pistoli, krávu, domácí pekárnu, slepice, sněžnice, agregát na elektřinu... Nepořídil si z toho nic. Jen prodal své staré osobní auto a koupil ještě starší, terénní. A na kola řetězy. Bez nich by mu tu auto bylo v zimě k ničemu. K nejbližšímu obchodu to odsud je několik kilometrů a tahat vše na zádech se mu nechťelo. A tak jednou za čas sjel z kopce dolů nakoupit to nejn nutnější a pak se hned vracel nahoru.

Poprvé ji potkal na podzim. Auto naložené několika pytli brambor a hlávkového zelí funělo v táhlém stoupání po úvozové cestě. Za zatáčkou ji dojel. Shrbená postava s šátkem na hlavě, v každé ruce velkou nákupní tašku, pomalu ustupovala na kraj cesty, aby mu uvolnila místo k projetí. Zastavil a nabídl jí, že ji svezí. Vy ale nejedete tam, kam jdu já, namítla. Jen si prosím nastupte, odpověděl, tahle cesta vede jen k nám a já jsem váš nový soused. Plaše na něj pohlédla. Těžké tašky, pod kterými se rádně prohnul, položil na zadní sedadla auta a pomohl jí do vozu. Když se rozjeli, nedůvěřivě se na něj podívala. Usmál se na ni a představil se. Já jsem Veronika, odpověděla. A pak mu během patnácti minut vylíčila celý svůj život. Jak se jí před padesáti léty zabil manžel a ona byla na mateřské s dvěma malými kluky. Nemohla utáhnout nájem bytu, pomoci od druhých se nedočkala, a tak se odstěhovala tam, kde se narodila. Do prázdné chalupy v horách. Dodnes žije bez elektřiny a pro vodu chodí do studánky. Jak se jí starší syn před pár lety upil k smrti a ten mladší, Jura, od

narození zdravotně hendikepovaný, je zavřený jen doma a vlastně úředně neexistuje, nepracuje, doklady nemá, zdravotní si neplatí, jen v létě obejde okolí chalupy, posbírá houby, a když někoho potká, snaží se je prodat, aby bylo, jak říká, na destilát. A tak tady žijí v rozpadlém baráku z jejího malého důchodu a ona chodí jednou týdně nakoupit. V létě, v zimě, pět kilometrů tam a pět zpátky. Když zastavil před její chalupou, poděkovala a vzala si tašky. Okem zahlédl, že v jedné z nich bylo vedle několika balení mouky a těstovin i několik krabic dezertního vína. Tak proto byly tak těžké, pomyslel si. Kdybyste cokoliv potřebovala, stavte se, zavolal za ní, ale z Veroniky byla zase ta plachá shrbená postava, cupitající dvorkem ke dveřím. Nevěřicně za ní zíral. Odhadoval ji tak na osmdesát let. Pak se za ní zavřely dveře.

Potkával ji zřídka. Většinou táhla z lesa náruč klestí, nebo na plaňkový plot všela vyprané prádlo. Kývla hlavou na pozdrav a co nejdříve zmizela z jeho dohledu. Její plachost respektoval. Nikdy se za ním nezastavila ani ona, ani Jura, který v teplých dnech vysedával před chalupou a stěžoval si, jak ho bolí nohy a že by si dal nějaký destilát...

K domu Veroniky to měl už jen pár set metrů. Když přecházel zavátou louku, rozklepal se zimou. Vítr zesílil a jeho mrazivé jehly pronikly i přes kabát.

Na dveře klepal snad deset minut, než se otevřely. Objevil se Jura, v jedné ruce hůlku, o kterou se opíral. Šťastné a požehnané svátky, Juro, tady máte malý dárek a podával mu ledovou sklenici medu. Jak se má máma? Jste v pořádku? Nepotřebujete něco?

Máma leží, uvařil jsem jí čaj a už smažím filé, pochlubil se Jura. A děkuji, dodal. Nepotřebujeme nic, ona půjde nakoupit. Za dva nebo za tři dny. Možná za čtyři, říkala.

Tak ji ode mne prosím pozdravuj a užijte si Štědrého dne. A kdybyste cokoliv potřebovali, stavte se.

Podali si ruce a rozloučili se.

Když se přes louku hlubokým sněhem vracel zpět a marně hledal vyšlapané stopy, začala mu být nesnesitelná zima. Přemýšlel, jestli už kamna stihla vychladnout. Přidal do kroku.

Hynek Tichý

Zápisky básníka ulice:

Ten nejméně kvalitní papír

Vyjel účtenku. Nakreslil na ni srdéčko. S přáním krásného dne mi ji vtiskl do dlaně. Už asi o mně věděl od kolegů. Nebyl to totiž první obrázek, který jsem v tom obchodě obdržel. Jiná slečna za kasou mi tam kreslí zuby. Umí nádherné stoličky, řezáky i sloní kly.

Začalo to jednoho dne docela nevinnou konverzací:

„Chcete účtenku?“ „Jen když mi na ni něco nakreslíte.“ Někdo pokrčí rameny a odvětlí „mám moc práce“ nebo „neumím malovat.“ Ale často odcházím i s nenadálým uměleckým dílem.

V létě to bývají hlavně sluníčka. Smajlíci jsou v módě po celý rok. A jen jednou jsem odešel ze supermarketu i se svou vlastní karikaturou. Dlužno říci, že mezi regály nebylo ani živáčka, a tak času na portrét bylo habaděj.

Dnes mi na jazyk přišla metafora. Že my lidé jsme takoví pomyslní

kapři v rybníku. Je nás tam požehnaně. Narážíme do sebe a občas v těch stojatých vodách marně lapáme po kyslíku.

Věřím, že umění dovede hladiny naší všednodennosti čerit a okysličovat. Přinášet radost, smích, uvolnění i nadšení.

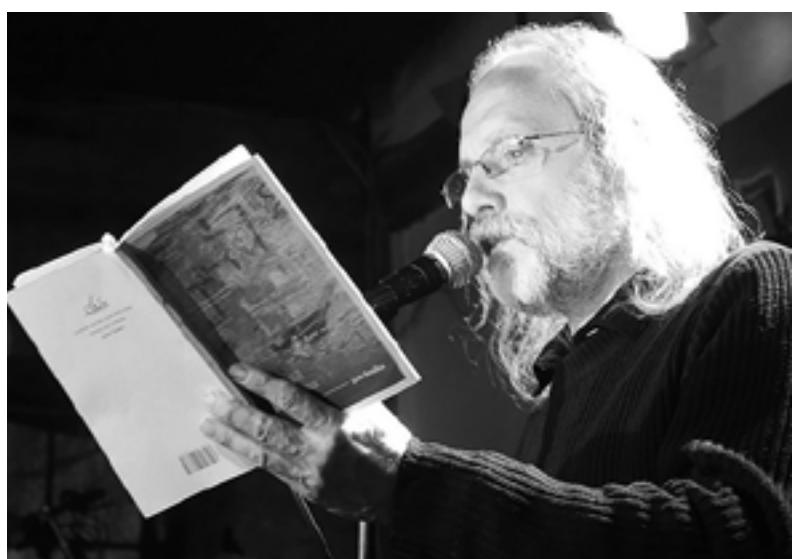
A je a bude zapotřebí především tam, kde byste jej nečekali. V okamžicích, které byste nejraději zahodili do koše. V situacích, kdy si jsme si těmi nejnudnějšími a nejsnáze předvídatelnými bytostmi či skoro-stroji.

Protože základní molekulou umění je dialog. Mezi světem vnějším a vnitřním. Mezi mnou a Tebou.

Mezi známým a neznámým. Mezi jistotou a nepředvídatelností.

Šimon – básník ulice

Podivuhodné necesty: Teleport ne/cest/ou KDYBY

*„KDYBY se stavba sama zdvihla,
brom do nás, to by byla výhra.“
(J. Hiršal, J. Kolář – Kocourkov)*

KDYBY nemožnost nebyla nutná
nutnost nebyla by sama sebou
jako že je JAKO nade mnou
a co pod
to podvrženo jest
fundamentem cest
pro/veditelnost blou/dění
KDYBY dharma
darmo ne-byla
zdar/má v čase
pozdě
dráhou dráždivosti dávno
dlážděna
dráž/děna
už už usedavě pláče
přes kluzké kaluže skáče

KDYBY bod G měl lokty ostré
jak alokace nehmotného vokálu
KDYBY gong ne-nadával hla/sem vakua
aniž by chvatně chválil drážku
glazurou galvanizace v gondole
když neví co dřív potom teď
úchvatnost uchvacuje beze spěchu
odešel odevšad večer
skokanský můstek bez lyží a lidí
mája má já ve stopě
ucho na kolejích
a i KDYBY ne
po paměti
po třech dnech
opět se/pne
ština v oku blíž
než rohožka

dříve než luskne lusk
spočinutí počne
fiat lux
hop a skákej dále
kolem ramen bližní
kolem kolen neví
srdečnost jak radou radosti si pomoci
jak kleknout na kloub
a co více
oscilace
méně než více
světlo věčné
svíce
KDYBY to ne/šlo vypnout
nebylo by na co vzpomínat
KDYBY té amnézie nebylo
KDYBY příčina se nevzpříčila
věčné připomínky by nebylo
KDYBY dění ne/učilo zapomínat
věčnost nebyla by od věci
paměť oprýskanou byla by klecí
KDYBY nebyla vybílena
nebylo by jak se z toho vyz/out

KDYBY vize nebyla vybíravá
KDYBY ne-vy-tanula
jako jarní tání bez úst/tání
na tři dny dozadu
a to ještě kdoví jestli
nepostavila by se klec protikladu
znovu proti protivenství
proti příkazu pře
proti všem
proti proudu
proti očekávání
proti změti první vzadu
proti zmaru
náruč

KDYBY scestí vědělo kudy
pod očima obilí
tvarují se kruhy
KDYBY nohy nešlapaly pšence na paty
KDYBY ú/váhá
neměla panty
fajn hru fantasy nehrála by na fanty
KDYBY monzun neotáčel se zády
KDYBY trest nebyl trestí odměny
KDYBY nával krve
nepotetoval návrat strýčka sýčka
KDYBY život jen hýčkal
pře přišla by o řidičák
KDYBY přitažlivost nebyla
vyhýbavým východiskem cíle
KDYBY stan/dar/ta nebyla
a/rtem vlajky srandy
bitvou dorty
nehrála si na nestrannost
KDYBY jedinečnosti na každém kroku
nešlo o krk
KDYBY gravitace štace
nebyla pohybem gravidní gilotiny
nyní gradující akcelerace
KDYBY nebylo relace
nebylo by kam se trmácet
sice pozdě
ale k počtě vždycky

KDYBY duch nešel durch
sotva by dechu popadl
pouze mimořádné zrychlení
zachytí pohyby tak pomalé
aby řád dokázal se radovat
bude rotovat dokud bude
čím řádné je
a co je mimořádné
svižně severojižně
KDYBY vina mohla být mono
tak nebude to ono
západovýchodně výchovně
uvnitř vně
KDYBY bakterie byly kytky
probádal by botanik vlastní střevní flóru?
KDYBY nebylo dolů nahoru
co nohama bylo by vzhůru
a čím pak spánek?

KDYBY faun vylišoval se do herbáře
bylo by to dobře?
a co na to polární záře?
KDYBY hlas neměl hranu
měl by barvu?
jaký přívlastek přivlastnil by si nárek?
čím bylo by břicho lanýže
KDYBY mycelium nemělo běhy?

KDYBY zdánlivost nebyla
udatnými údy údajných údajů
v/skutku nejskutečnějšími opaky
nes/četna
VŠEHOVŠUDY
ob/lačností vymeteného nebe
jako KDYBY se stalo
KDYBY rákosky nehrály kostky
koho čeho čehí-hot
v rákosí rádobý nádoby doby
na dece u vody
KDYBY nepředl nitě popření
s(-c-)hody
s pláčem po funuse KDYBY
ucho/pila žizň
oko bližní blizny
KDYBY ne/tří/skála škála
tří/sla šla by do hlubiny
bohulibé bulvy
nyní

ne/mohla by na ni
sočit součty s/troje
„i KDYBY se všichni pohoršili...“
3krát krouhne kohoutek
jakýpak copak KDYBY
zde/pro/mlouvá banditka
KDYBY smutek nerozestlal se smíchy
útek
jupia jou
KDYBY se dno vyšplouchlo ven
samá voda přihořívá
ohnivý slimák...
KDYBY strukturou látky samotné
stav byl
KDYBY shora dolů
takzvaností os/novy provlékl člunek ni/tě
útek říká si útek...
křížem přes osnovu deluxe úlek

takhle na necestu
schůdně půjde
radostí z trestu za odměnu
nevídáno kam
KDYBY had uchu ne/našeptával
chce to... chce novou mašli
novou vlnu
císařovy starý šaty jsou strašný
nový císařův kamerový systém
odhalil nárek
od zítřka a-ž do odvolání
nové císařovo odě/v/ní vytržení
zn. „SLEDOVANOST“

nové bolerko družící se soudružky
družice
císařova nová hyper hyper/bola
eko bio digi KDYBY

mete necestou cestu
ne-hledě k daleko/hle dům
umetá cestičku Páně
mulčovací kůra
dietní diagonály
za/metá stezičku s/pásky
pěšinkou paní
umulčené mlčení horoucího keře
umučeného pohoršení
přede přede dveřmi
úz úst a až ž
podle podlé abecedy
umííí/tá chodníček špásky
šeptem šepsuje obrazy

i KDYBYch měl s tebou umřítí...
ne/za/přu (se) tě
KDYBY přirovnání mohlo
oči při přimhouřit
přijď
KDYBY oko okem dalo se očichat
KDYBY mícha mýtu nemíchala karty
líheň cest je vždy pro jedno
ruku na to
chyť mě za nohu

KDYBY stíny byly bílé
zatmělo by se jim před očima
KDYBY nebylo před jak za
(samosebou jak kdy)
běloba by nešedla
KDYBY ruce byly křídly
má/vla by nad tím rukou má vlast
a dlaň prázdná chopila by se pádla

prázdná
KDYBY hlouběji šlo výš
všechno bylo by jako dřív
nošením dříví do lesa
KDYBY zpochybnění nebylo pohybem
KDYBY palce nebyly v opozici
tak zhynem
KDYBY zákaz nezvyšoval
cukernatost ovoce
zda by zba/bělost nezrůžověla?
KDYBY vášeň věděla kolik váží
KDYBY neplácala kraviny
kraviny by nedostaly kulhavku
KDYBY realitu realizovali
v jiném areálu
KDYBY váhavost neřekla
dost!

Luboš Vlach

Úhly pohledu: Filmový Ted Talk artového diváka

Víte, co to je Ted Talk? Motivační promluva, která vás má pro něco nadchnout. Na youtube jsou jich miliony. Mají jediný problém: když je mluvčí charismatický, může vás nadchnout i pro naprostý nesmysl. Ale já zas tak kouzelný nejsem, řekl bych.

Tenhle Ted Talk byl původně mířen jen pro Prahu, kino Ponrepo a místní Národní filmových archiv. Ale upřímně, i Brno se Scalou, Artem a festivaly jako Serial Killer má rozhodně co nabídnout.

Většina mých přátel má ráda filmy. Někteří mají opravdu slušný přehled, přestože pracují ve zcela jiných oborech. Položil jsem těm, co žijí v Praze, jednoduchou otázku:

Kdy jste naposledy byli v Ponrepu? Někteří tam nebyli třeba 4 roky. Někteří jen jednou v životě. Přitom do kina chodí. Ponrepo promítá artové filmy z celého světa včetně úplných počátků světové i české kinematografie.

Z hlediska náročného diváka přitom nedává smysl chodit na nové filmy. Přesto to většina diváků dělá. Řekněme, že chcete zajít na pořádné drsné drama s propracovanými charaktery a příběhem. Jaká je asi šance, že zrovna v roce 2022 někdo natočí něco lepšího, než Bergman nebo Fellini?

Velmi malá. Navíc, když jdete na film z roku 1940, 1960 či 1980, ne-užíváte si jenom příběh, ale i módu, architekturu, hudbu či archaický jazyk. Vidíte svět, který už není. Takhle vypadal Václavák v roce 1960? Fakt.

Když tedy zavítáte do artového kina na nějaký dávný film, ocitnete se ve zcela jiném světě. Nejde jenom „na film“ jako obvykle. Je to cesta časem. Do jiného uvažování, do jiné reality.

Pustíte si nějaký film z roku 1970, kde se někdo před kamarády hájí, že není žádný zasraný buzerant. A všichni hlavní hrdinové se tam plácají po ramenech, že tak je to fajn. A není to hrdina, který si nakonec uvědomí svůj omyl. A vy si uvědomíte, že to byla tehdy realita. Tak uvažoval i kladný hrdina. Tak jako jižan z USA, který může být kladným hrdinou, ač mu na polích dřou otroci.

Asi nemusíme pokračovat dál. Můžete si pustit starý film doma, ale není to ono. Plátno je plátno.

Nedávno jsem přemluvil svoji drahou – ano, právě tímto motivačním Ted-Talkem. Ignorovali jsme nabídku nedalekého kina a šli do Ponrepa na film V bílém městě režiséra Alaina Tannera (1982).

Nebudu vám tvrdit, že to byl geniální film. Měl své mouchy, ale je to výborný film. V životě jsem o tomto režisérovi neslyšel, a to se snažím mít velký přehled. Nicméně na skoro 2 hodiny jsme zavítali do Lisabonu 80. let, kde se rozervaný hrdina/beatnik potýkal se svou existenciální krizí.

Bylo to okouzující, dojemné, místy i blbé. Bylo to jiné.

Asi nikdy nezapomenu na dopis, který hlavní hrdina napíše své partnerce, když se v Lisabonu zamiluje. Bylo to nějak takto:

Má milá, potkal jsem tu dívku. Myslím, že vás mám rád obě. Ona má ale magický chlupatý černý kosoštvorec, který mě zcela fascinuje.

Doteď vidím zoufalý výraz ženy, když dopis otevřela. Nicméně to je jen takový bizárek. Právě kouzlo filmu tkví v Lisabonu a tísni. V marném hledání smyslu něčeho.

Vojtěch Landa

Důkazy: Potulný dělník

Foto na str. 12–13:

1) Jana Orlová, 2) Karel Vepřek, 3) Libor Poznámká Pospíšil, 4) Slávek Klecandr & Studny samoty, 5) Jan Těsnohlídek ml., 6) Břetislav Jim Jelínek, 7) Pozorní posluchači, 8) Petr Hruška, 9) Pepa Klíč

foto: René Žárovka

Múzy medúzy:

Beth Gibbons – Out of Season (2002)

Beth Gibbons (ročník 1965) je charismatickou zpěvačkou britské trip-hopové kapely Portishead, kterou založila v roce 1991 společně s multiinstrumentalistou Geoffem Barrowem, známým třeba spoluprací se stylově podobnými Massive Attack.

Portishead jsem hodně poslouchal v devadesátkách, zejména jejich desky *Dummy* (1994) a *Portishead* (1997) – vpravdě se nejedná o žádnou veselou hudbu, je to spíše acid depka, přecházející však zpravidla do očistné úlevy.

V roce 1998 vydali výborný živák *Roseland NYC Live*. Jedná se o záznam koncertu s newyorskou filharmonií z roku 1997. Poprvé jsem se o něm dozvěděl z pořadu „60“, neboli Šedesátka, což byl myslím jediný televizní pořad, který jsem v druhé půli 90. let sledoval a vybrané klipy si nahrával na VHS (dělal jsem to tak, že jsem se na tento pořad díval dvakrát – poprvé jsem si vybrané klipy shlédnul a zapamatoval si, co mě zajímá, a v repríze jsem si vybrané klipy nahrál). Název pořadu byl odvozen od jeho celkové stopáže a mapoval okrajové žánry české i světové hudby – velmi záslužný počín. Součástí pořadu bývala i soutěž, zpravidla o nějaké CD, a v roce 1998 to bylo právě o nosič s tímto živákem. Soutěžní dotaz moderátora Zdeňka Suchého zněl: „Kolik vykouří zpěvačka Beth Gibbons během záznamu z koncertu cigaret?“ Já telefon neměl a doma jsme taky nikdy neměli pevnou linku, tak jsem nesoutěžil, ale během dvou kratších skladeb vykouřila 3 cigára, u čehož měla téměř vždy zavřené oči. Pódium nebylo od hlediště nijak vyvýšené, mezi muzikanty a fanoušky nebyly žádné zábrany ani viditelná ochranka. Prostě nádherné souznění. Osobně mám nejraději kouzelný song *Half Day Closing*, ale vpravdě nemá tato deska slabé místo – můžeme zde slyšet depresivní hitovky jako *Cowboys*, *All Mine*, *Over*, *Sour Times*, *Mysterons*, *Only you* s úchvatným scratchovacím sólem či *Glory Box* s refrénem *Give me a reason to love you, Give me a reason to be a woman, I just wanna be a woman*. Sama Beth Gibbons si navzdory velmi silné emotivní atmosféře neodpustila po skladbě *Only you* poznámku k newyorskému publiku: *By the way – thank you for comin'. We all know this is a shit...* Každopádně tuto desku jsem koncem devadesátek poslouchal ve walkmanu snad nejčastěji ze všech, jejího kouzla jsem se prostě nemohl nabažít.

Poslední desku vydali Portishead roku 2008 a má název *Third*. Roky poté ale jezdili po festivalech a dokonce roku 2005 předělali popovou hitovku *SOS* od skupiny Abba (mělo jít o soundtrack k filmu *High-Rise*). Poté už o Portishead moc není slyšet, ač se oficiálně nerozpadli.

Sólově však Beth Gibbons vydala už v roce 2002 pozoruhodnou desku *Out of Season*. Tuto desku nahrála společně s bývalým baskytaristou kapely Talk Talk Paulem Webbem, jenž si říká Rustin Man, a s nímž spolupracovala již koncem 80. let, avšak úspěch Portishead v 90. letech zapříčinil, že už nebyl na další rozvíjení vzájemné spolupráce čas.

Toto album jde stylově nejvíce do folku, avšak s typickým kouzelným acid soundem. Ač to tak na první poslech nezní, tak na desce hraje celkem 41 muzikantů, z toho 9 houslistů. Po úvodním vánku můžeme slyšet jednoduchou vybrnkávanou baladu *Mysteries*. Tato skladba se objevila i ve filmech *Les Poupées Russes* (Ruské panenky, režie Cédric Klapisch, 2005) a *Palermo Shooting* (Přestřelka v Palermu, režie Wim Wenders, 2008). Druhá skladba *Tom the Model* je vyložená hitovka s chytlavým refrénem (*So do what you're gotta do and don't misunderstand me, You know you don't ever have to worry 'bout me, i'd do it again*).

Třetí song *Show* je z pera Beth Gibbons a jedná se opět o temnou baladu doprovázenou pouze jemným podmanivým pianem. Následující *Romance* je podbarvovaná smyčcovými a žestovými nástroji a hodila by se k nějakému temnějšímu romantickému filmu. Píseň *Sand River* je z pera Paula Webba a vyznačuje se typicky temnou podzimní atmosférou a hudební střídmostí (*Autumn leaves, Beauty's got a hold on me, Autumn leaves, Pretty as can be, Everyone can see, Everyone except me*).

Skladba *Spider Monkey* je ze začátku opět jednoduchou vybrnkávačkou, kde Beth spíše šeptá, než zpívá. Každopádně mezihra na piano je kouzelná ve své jednoduchosti a dovede skladbu společně s instrumentální gradací k závěrečné katarzi. Následující *Resolve* je čistý folk doprovázený vybrnkávanou kytarou a skladba *Drake* má zase jazzovou atmosféru (piano, kontrabas, kytara, metličky o virbl, avšak můžeme zde zaslechnout i teskná sóla na foukací harmoniku). Předposlední *Funny Time of Year* je krásnou ukázkou propracované, gradující kompozice s velmi naléhavým zpěvem (*It's a funny time of year, I can see, There'll be no blossom on the trees, And time spent crying has taken me in this year*). Skladba *Rustin Man* za pomoci převážně kláves uzavře toto album, Beth zde zpívá jakoby ze snu. Skladba svým zvukem trošku připomíná písně sester Casadyových, známých pod názvem Coco Rosie. V americkém vydání této desky můžete ještě slyšet bonus, a to předělávku songu *Candy says* od Lou Reeda.

Zatím posledním počinem Beth Gibbons je deska z roku 2019 *Henryk Górecki: Symphony No. 3 (Symphony of Sorrowful Songs)*, kterou natočila společně s Polským národním rozhlasovým symfonickým orchestrem pod vedením polského skladatele Krzysztofa Pendereckého. Jedná se o záznam představení z roku 2014 a speciálně kvůli němu se musela naučit polsky.

Beth Gibbons každopádně spolupracuje s celou řadou muzikantů, za všechny připomeňme spolupráci se zpěvačkou Elizabeth Fraser z kapely Cocteau Twins na Spill festivalu v Ipswichi v roce 2018, kde v rámci audio instalace, nazvané „Clarion Calls“, využívají hlasů 100 žen k připomenutí 100. výročí konce první světové války.

Honza Bartoň

Filmové okénko:

Nahý

britské drama (režie: Mike Leigh, 1993)

Měli jsem s kamarádem u piva sázku, jaký je nejhorší film pro první rande. Já řekl, že je to Humr (2015), kamarád hlasoval pro film Nahý. Mike Leigh je známý pro své observační filmy, obvykle sleduje hrdiny z nižších sociálních vrstev. I zde tomu není jinak. Tady ale navíc sledujeme dva narcistní psychopaty, kteří nejsou schopni milovat. A několik žen, které jim padnou za oběť. Je to fascinující studie nezdravých vztahů a úletů na jednu noc. Hlavní hrdina je sice Johnny, ale osudy obou dívek (spolubydlící, které ho u sebe nechají přespávat) jsou pro příběh neméně důležité. Některé dlouhé Johnnyho monology už mě nudily. Proto mě mnohem víc zaujaly postavy dívek, které mu podlehnou. Ačkoliv mají jen vedlejší role, jsou perfektně napsané a promyšlené. Tenhle film si dejte. Už jen pro specifickou atmosféru Londýna roku 1993.

Muž se zajecíma ušima

česko-slovenská komedie (režie: Martin Šulík, 2020)

Zatímco Krobotovy autorské filmy (Velká premiéra, Díra u Hanušovic) jsou pro mě spíše průměrné a nedokáže to zachránit ani jeho skvělé herectví, tak tohle se povedlo.

Šulíkův film je přesně tím, čím Velká premiéra není. A Šulík nenatočil tak dobrý film snad od Klíče k určování trpaslíků. Není to žádné veledílo. Ale příjemné vztahové drama, kde všechny příběhové linky fungují. Postarší úspěšný spisovatel navštěvuje rodinu a snaží se slepit všechny své nefunkční vztahy. Snaží se napravit, co podělal, ale ne vždy snaha stačí.

Vojtěch Landa

Traumerův sloupek:

Buzna

Z oblohy se zvolna snášely sněhové vločky. Týdny vládla krutá zima. V lese už nebylo žádné jídlo a hajnému Kouřilovi nezáleželo na tom, jestli tamní zvířata pojdou hladu, anebo je sám rovnou postřílí. Kouřil byl sobec a pěkně hajzl, ale manželku měl k sežrán. Byla to mrdna.

Divocí králíci to dobře věděli, a chodili proto za ní k hájovně a nechali si od ní hladit svoje velká stojatá ouška. Les má mít svůj řád, a když ho nemá, tak je to neřád a všechno se děje naprosto mimo pravidla. Stávají se bizarní situace, které by se za normálního stavu věcí nikdy nestaly.

Na vyhladovělého odloženého kojence už půl dne sněžilo. Byl malý, nemohl si ani zapálit cigaretu nebo otevřít lahvové pivo a byl promrzlý až na kost. Už se smířoval i se smrtí, když ho našli divocí králíci při své cestě za pohlažením oušek. Jeden z nich ho něžně podrbl studenou tlapkou ve vlasech, očichal čumáčkem a rozhodl, že ho odnesou k ramlici Jetelině, která ho nakrmí ze svých cecíků. Ramlice byla z nového mládeže nadšena, obvykle se březila až v březnu a drobtina na výchovu jí teď přes zimu chyběla. Jetelina byla dobrá matka, odchovála spoustu mladých. Náčelník Zubek ji za to několik sezon po sobě oceňoval vysokým králíčím vyznamenáním. Byla geneticky dokonalá a nikdy se nebránila žádným sexuálními praktikám při pravidelném rozmnožování.

Měsíce běžely jeden za druhým a malý kojeneček, stejně jako jiní malí kojenci, pomalu rostl. Byl velice šikovný, a tak ho Jetelina učila, jak si brousit drápky, jak si je lakovat, jak si česat uši i s chloupky a jak tlačit roztomilé králíčí bobky. Vše se mu dařilo, výborně prospíval, a kdyby mu Jetelina měla dávat známky, jeho vysvědčení by bylo jasným vyznamenáním.

Začal se srpen a vzduch byl tak horký, že by se dal krájet na horké kusy, a ty posílat do chladných, zimou postižených krajín, aby si i Eskymáci a jiní jim podobní tuhou zimou zkoušení lidé okusili něco hřejivého tepla. Paní Kouřilová se svou kamarádkou slečnou Vlhkou se zrovna vracely od rybníka Šplouchance, kde si byly v tom vedru zchladit pipky. Paní Kouřilová pod příslibem lesbického mazlení na otomanu v hájovně vedla opilou slečnu Vlhkou za ruku, a při absenci podprsenek a několika vypitých lahvích bílého vína jim bradavky pod halenkami stály jako ostré hroty nabroušených kopí. „Podívej se, slečno Vlhká,“ vykřikla paní Kouřilová a dodala „Támhle někdo sedí.“

„A je maličkej jako péro tvýho starýho,“ usmála se slečna Vlhká.

„Trochu se krot, slečno Vlhká, je to dítě,“ okřikla slečnu Vlhkou paní Kouřilová a sklonila se ke kojenci. Chlapeček se jí podíval do očí a usmál se. Paní Kouřilová se také usmála a řekla mu: „Proboha dítě, vždyť ty vypadáš úplně jako buzna.“

„Buzna. Buzna,“ odpověděl jí chlapeček, který jinak neuměl mluvit lidskou řečí.

„Asi si ho s manželem osvojíme,“ řekla toužebně paní Kouřilová a vzala ho do náruče, a protože žili s manželem jenom v hájovně a vůbec nikam nechodili a jídlo jim vozila listonoška, tak si Buznu opravdu osvojila a paní Vlhké přikázala, ať o tom raději mlčí.

Buzna rostl a rostl a v nedalekém městě začali pomalu mizet malí hošáci. Když byl časem z Buzny slušný čahounek, nezbyl tam už ani jediný a lidé se divili, proč, a policie proto na místo poslala vyšetřovatele pana Hermana Traumera a vyšetřovatelku paní Olivii Fotzeovou. Ti dva neměli vůbec ponětí, co by kde měli hledat a proti čemu bojují. Po týdnech marného pátrání seděli na červotočem prolezlé kladě uprostřed lesa a upřeně se dívali do dálky.

„Od kdy jsi vlastně, Hermane, vyšetřovatel?“ zeptala se Olivie Fotzeová.

„Od té doby, Liv, co lesní zajáci vychovávají buzny!“ odpověděl jí pan Traumer.

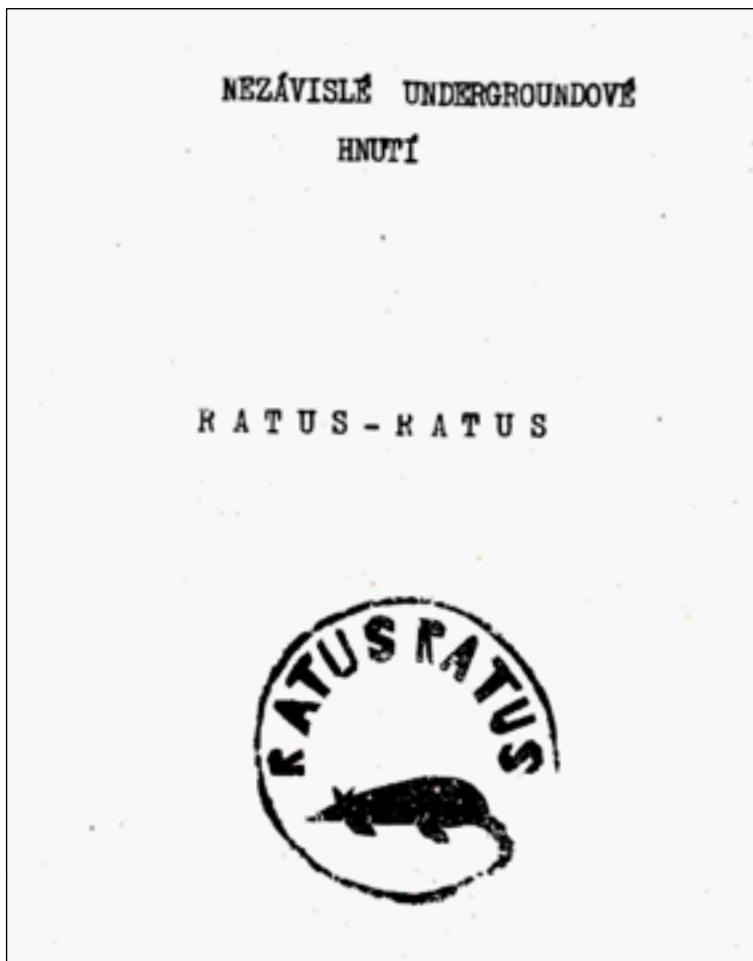
Herman Traumer se za vámi moji lesní králíčky a ramličky vrátí ve svém dalším sloupku v novinách Uši&Vitr.

I. K.

GULÁŠ TAK JAK TO VOPRAVDU JE

Viktor Hait

Legendární a dávno rozebranou knihu Guláš – TAK JAK TO VOPRAVDU JE Viktora Haita, vydanou v roce 1989 jako samizdat a o rok později knižně pod hlavičkou nezávislého undergroundového hnutí RATUS-RATUS nyní s laskavým svolením autora předkládáme na stránkách novin Uši a Vítr. Ctíme veškeré původní překlepy a chyby, aby byla co nejvíce zachycena autenticita doby a tedy i podmínky, v jakých spatřila světlo světa. Kniha na pokračování bude koncipována tak, aby pokud možno byla obsažena v kompletním ročním vydání novin, včetně fotografií a grafických proků. Nezbývá než si otevřít lahev, smotnout brko a nerušeně se zasnít...

Viktor Hait
89.

Co čumíte, Vy jste se snad nikdy nenarodili?
Nebo si snad myslíte, že nikdy neumřete?
Viktor Hait se narodil shodou okolností když je ho milovaný mámě se narodil syn. Zplodil ho jeho otec, kterej svěřil po své smrti výchovu syna do rukou své manželky - matky Viktora. Vychovala ho nejlépe, jak jen uměla. Dala mu lásku včetně vzdělání. V. H. chce říct - tím pádem bude žít až do smrti. Zdůvodňuje to tím, že: Jsou spousty takovejch, který umíral za živa.
Jak kouká na svět a na život? Vyjádřil to jedním souvětím.
/Ten pocit, kterej měla ta NEJMILOVANĚJŠÍ žena nejenom tohoto státu, planety, doufám, že i galaxie.....mý matky, se mi vryl do paměti natolik, že pot při porodu mi dal takovou sílu, nejsilnější sílu...../
Tak vzniknul, tak žije, tak umře.

v Praze 1990 P. I. mestek Zd. ml.

Před sebou máte subjektivní myšlenky jednotlivce a pohled na svět nejenom po tý špatný stránce, ale život v tom jakoby podsvětí, tak jak to vopravdu je. Aby každé, i ten, kdo v špíně, sračkách a špatnostech nemá žádný ponětí si uvědomil, že to vede pouze úpadku a ponížení a v mnoha případech i k sebevraždám. Votvřít voči nedokážu sám sobě, natož pak druhým.

Ale to, co právě držíte v rukou, jsou skutečnosti podložené faktama, bez kterých se bohužel lidstvo neobejde. Nezbejvá nám, než si nalhávat, že je to osud.

autor

Ano, tak lidé žijou a tak to opravdu je. To musíš, to nemůžeš, běž tam, uďelej to....
.... nic moc, samej stereotyp. Všude vládne vědeckotechnická revoluce a můj život ubíhá jak znuzenej maratonec, jenom aby to měl už za sebou a dostal zlatou za prvenství nesmyslného závodu. Musí to bejt stejně pěkný pocit dostat metál za to, že jsi na konci.. konečně.. v koncích.....
Konec celej život nadřehnýho /maratonskýho běhu/ za přiblblou, kočičím zlatem pozlacenou medaili k hovnu. Proč se honit? Abych tam byl první? Ne ne. V rychlosti - třeba i běhu - se musí zákonitě spousty pěkných věcí přehlídnout. Stromy, kytky, holky, dobrý žrádlo, sexuální radovánky, příjemný neřesti, nepříjemný programy v televizi, lež, pravda, lidi, láska.. svoboda, svět, život...

Spěchat pomalu, pomaloučku, potichoučku - vyhrát poslední. V tom velkym fofru se nedá snad ani votočit a podívat se za sebe, jak jsou všichni zpcení a chtějí tě donutit bejt víc než ty, lepší než TY.

Proto nechci bejt první, ale poslední... abych TO všechno před sebou viděl.

Pouze v jednom případě bych chtěl stát na stupni vítězů jako první, kdybych byl přesvědčený v tom, že existuje posmrtný život.

Škoda, že mý myšlení je tak omezeno, že nejsem schopen uvěřit v TO, čemu se říká po TOM to bude. Třeba vůbec nic - to pak po smrti - možná není. A člověk, byť jako bytost, má udělat všechno pouze v jednom životě.

Ale co ,OSUD.?.?.!

Všchno je to jenom taková hra v prostoru o existenci.. narodit se - žít - nebo zdechnout - konečná???

To vše se dozvím až po smrti!

Bylo vytvořeno, částečně i dokázáno množství hypotéz vo posmrtnym životě.

Đáblu - Bohu dík mně pracuje pouze ta část mozku, která mi nejenom nevysvětlí, ale ani nedokáže přimět, abych o nějaký teorii byl přesvědčen. Nezbejvá mi, než čekat a nechat se překvapit. Možná, že budu zklamanej, možná taky ne a možná nebude vůbec nic. Nezbejvá mi, než nechat život v rukou života.

Ale co OSUD?

Desítky, stovky, tisíce, miliony... sedící ve ztuhlý poloze na erární židli v putyce. Je cirhoza umírání za živa? Je cirhoza duševní naháčství?

Místnost obložená dřevem, zapocená podpaží mýho přisedícího páchne jako kůň. Život jde dál. Každé stůl vypadá jako obložené chlebičky smradlavou pistáciovou koninou.

Fuj, má to vůbec logiku? Nemůže. Protože můj přisedící páchne smradem určeného dostihového koně, na kterýho jsem vsadil poslední prachy. Teď už nemám ani korunu. Za co si koupím cirhozu?

Nezbejvá mi, než přisedícího zabít a pronajmout tu dostihovou klisnu sexuálovi s úchylnou zoonekrofilie. Je to únik ze zoufalství?

Je cirhoza OSUD?

Cirhoza je, když... když člověk hrozně chlastá, nestará se o vlastní životosravu, je mu milejší kořalka ne kunda, pak mu ztvrdnou játra a změkne čurák, cirhoza je když.....

Ani já, ani přisedící červenonosatec, připomínající už dávno k ničemu nepotřebnou, propocenou, vyčerpanou, vychrtlou dostihovou klisnu, nemá vo cirhoze ani ponětí, ponětíííí...snad ani támhleten metař...?

Ale kdepak, ten ví určitě tolik, co my. Metař je prostě fantazie. Proto nemá meze.

Metařova fantazie nemá hranic.

Třicet deka tlačanky, startky, pívó. Den co den padesát vymetenejch korun. Tj. za milion let profantazírovanejch:

50 i 7 x 1 000 000 - 30 dkg tlačanky

20 ks startek

14 piv -

- a to je denní metařova fantazie znásobená miliony let.

Znamená to tedy, že jeden vobyčejnej metař za milion roků utratí...

50 x 7 -350 x 52 - 19 200 x 1 000 000

19 200 000 000 Kčs.

Metařova fantazie nemá hranic.

Restaurační udírna, vytápěná cigaretovým kouřem, zavěšený uzenky v podobě lidí, potem zmapovaný podpaží pivního chleboďárce v černejch kalhotách do koženky vyleštěnejma kapsama a v antikoru posazená nevyčerpatelná oáza s pivním moken pro věčně vyschlá hrdla - to je druhý domov metaře. První má na ulici. Metařova fantazie nemá hranic. Kalhoty z popelnice, boty, který se dají obout na bosou nohu, propálená zažloutlá dederonová košile skrejvaná fasovanou růžovou vestou. V rohu málo metený koště a se špínou za nehty rozdává karty na práci vo korunu. Přechází si včerejší, vod sekaný umaštěnej plátek - v černej kronice hovno, ve světě pořád stejnej bordel a na inzerát se s ním stejně nikdo neseznámí.

Metařova fantazie nemá hranic.

Padesátka brzy dojde, žízeň ne. Půjč mi pětku, až vodvezu sběr, tak vrátím... jeho nejčastěji používaná věta. Z antikorový oázy teče půllitr za půllitrem, půjčuje se pětku za pětkou, vodváží se sběr za sběrem. A v rohu odpočívá stále málo metený koště. Kurva, do píči, bordel, však už to stejně lepší nebude, do prdele, neseť mi, čuráku, nebo ti rozbiju držku... nebo co....

Metařova fantazie nemá vopravdu hranic.

Že by tohle byl ten OSUD?

Vyhozený vozubený kolo času běží dál a dál a... Bojím se votočit a podívat se za sebe do minulosti. Bojím, bojím, já se bojím, pronásleduje mě mi-

Dno propasti bylo strašný, piný žiletek. Při pádu dolů jsem spadnul tak nešikovně – přímo zá-
pěstím na jedno blýskající se ostří. A znovu teplo.
Lepkavý teplo.

/Myslím, že to přežije, pane doktore/, řekl
vzdáleně ženské vlas. všude se pohybovaly bílý,
rozmazaný fleky a cosi breptaly.

/Táhněte do prdele s těma žiletkama./

/Klid, mladej, a buď rád, že jsme tady, jinak
bys vykrvácel./

To už jsem si všimnul kurtů, který znemožnily
pohyb mého těla a ovázaných rukou. Vostřá bolest.
Bezvědomí...snad i halucinace.....

Koukat času dovočí,
zrnko za zrnkem sype se,
horní ubejvá, spodní plní se,
tak to lidská ruka votočí,
a znovu zas.

Horní ubejvá, spodní plní se,
zrnko za zrnkem sype se.
Slyším nekonečný časův hlas...
Koukám času do vočí,
slyším, jak mluví,
voko, nemrač na mě vobočí,
tebe a čas přece nikdo nezahubí.

V sanitce bez houkačky z ARU do Bohnic jsem
všechno zbytečně moc vnímal. Pestrobarevný lidi
přes špinavý vokno bílého auta s červeným křížem
mi připadali směšní.

Tak to je ten OSUD?

Pavilon číslo dvě, nezbytný formality, osobní
věci do skladu páchnoucího po naftalinu, erární
tepláky, erární pyžamo, erární strava a vobčans-
kej průkaz zamčený v trezoru. Pořád ještě bolest
na pořežanejších rukách, pečlivě personál a zakale-
ný voči pomaloučku likvidujících se pacientů.
Psychiatrická léčebna.

V létě natírat lavičky, na podzim hrabat listí,
v zimě vodhazovat sních, a na jaře? Na jaře mě snad
pustí domů.

První malér, první konflikt s primářem, první koň-
ská dávka Moditenu, kombinovaná s pětistovkovým
Plegomazinem a jako bonbónek stovku Thioridazinu
s Perfenazinem. A to jenom za to, že jsem napsal
paní primářce na její pěkně, sněhobílejší plášť
KAŽDEJ NORMÁLNÍ CLOVĚK JE BLÁZEN!!

Je mi jí líto, nepochopila mě. Jedinej, kdo mi
vopravdu rozuměl, a chápal, byl Novák.

R. S. Novák – DG. 295

Stačí trochu čaje, kuřárna, karton Startek.
Tak to je blázinec. Televize, příbor, koupelna,
stoly, mříže, pacienti. No a právě ti pacienti
se dají dobře pozorovat. Pohybují se z místa na
místo pomocí různých pohybů. Například chůzí,
plazením, přískokem atd. Jeden takovej je právě
R. S. Novák. Tak jsem si toho údajně psychicky
narušeného nazval. Je to podle recitační skupiny
Vpřed, kde působil a jmenuje se Novák, tj. R. S.

Novák. Tady si každýho podle zjevu nebo podle cho-
vání rozdělím a pojmenuju. R. S. je pacient, který
mě zaujal. Skromnej, středně vysoký, vychrtlej
schizofrenik s delšíma vlasama a brejlema.

Svoji schizofrenii nedával nikterak najevo. Neu-
stále se pohyboval z místa na místo pomocí nohou
a houpavé chůze. Myslí logicky, mluví plynule, čas-
to se směje, moc toho nenažvaní ale vodpovídá srozu-
mitelně na votázky. Na první pohled normální
člověk jako každěj druhej. Ale pozor!.. diagnóza
295, kterou nedostal určitě zadarmo, tím myslím
Jen tak. Jsme totiž v prostředí, kde si musíme
hrát na blázny nebo by jsme se z toho dovopravdy
zbláznili. Jednou jsem vyběhnul ze záchodu přímo
do místnosti, kde všichni s napětím sledovali při-
blblej televizní pořad. Z plnýho hrdla jsem zařval:
/Zejtra bude konec světa, honem vykuřte všechny
cigarety!/
V tu chvíli se na mě votočilo asi třicet debilních
hlav a zazubilo se. Škoda, že nevím co si ti vy-
patlanci mysleli. Snad to, že jsem blázen. R. S.
se chová podobně. Vobčas se rozesměje něčemu,
vobčas řekne jen tak něco pro sebe, prostě je
normální blázen. Mezi normálním bláznem a voby-
čejným bláznem je podstatnej rozdíl.

Blázen normální: chová se normálně, jen proto,
aby se nezbláznil z bláznů vo-
byčejnejch.

Blázen vobyčejnej: chová se taktéž normálně, ale
není si toho vědom. Vo bláznech
normálních si myslí, že jsou
blázní vobyčejní. Jsou v podsta-
tě spokojení.

Na kuřárně.

Každej sedí, čumí, vobčas prohodí hloupej žvást
a furt jakoby nic. Vedle z hajzlíku se ozývají prdy,
průjem či močení... Čas plyne dál...

/Hej, ty, R. S., proč jseš tady?/ Ne, že bych
chtěl vyzvídat, ale jen tak, aby řeč nestála, jsem
se zeptal. Chvilí koukal. Usmál se. Ukázal všechny
zuby. Několikrát potáhl ze Startky a řekl:

/ To máš tak. Živím se z důchodu a vobčas za vo-
brázky. Doma chodím v županu nebo zabalený v dece
/ A dál?/ ptám se už ze zvědavosti. Mezitím se
kuřárna plnila cigaretovým dýmem a vobčasnými
prdy.

/ Maloval jsem první vobraz, maloval jsem druhej
vobraz, maluju třetí vobraz a něž jsem ho stačil
domalovat, vobjevily se dvě tááákhle velikánský
gorily, vysoký až ke stropu./

R. S. zvednul ruce až nad hlavu, aby ukázal, jak
byly veliký.

/ No a potom přišla moje matka, řekla Sbal si věci
a jedem./

Znovu potáhnul z cigára a dodal:

/ Tak jsem tady. Už potřetí a doufám, že naposled/.
To, že naposled, říká každej. Dokonce to sliboval
jeden pacient doktorům a po jednadvaceti hodinách
byl nazpět. Vobyčejná, chronická recidiva psycho-
patů. Takovej Mandelinka, jak jsem si ho pojmeno-
val, ten jenom sedí a kouká do blba. Mandelinkovi
a ještě několika pacientům je úplně jedno, kdy je
pustí a kdy se vrátí zpět domů nebo do blázince.
Těm je tu dobře. Svobodu nepotřebujou a většší
klid než v pakárně by nikde nenašli.

pokračování příště

Hovory s Pavlem Herotem:

Samota a určitý druh podivenství měly pro mne význam

Pokračování z minulého čísla. Spisovatel Michal Šanda vedl s Pavlem Herotem tento rozhovor v průběhu let 2009–2011 a navazoval na předchozí e-mailovou komunikaci z let 2007–2008, která vyšla roku 2008 pod názvem Kus mne v čítance v nakladatelství Psí víno.

Seznámení rodičů

Seznámení mámy s tátou má opětovou vazbu na dům v Martínkově. Sestra mé babičky, zde také narozená, se provdala za místního občana, který byl prvorepublikovým četníkem. On byl služebně poslán na stanici do Pržna u Frýdlantu nad Ostravicí na Frýdecko-Místecku. Zemřel také po čtyřicítce, v jednačtyřicátém roce. Máma k ní jezdila na prázdniny. A ta ji seznámila s mým otcem, který, tady neda-leko v Jemnici u Dačic, sloužil na vojně. A bylo to. Dali se do kupy a vzali 14. listopadu 1964 v kostele sv. Jakuba v Třebíči. Máme bylo osmadvacet let, tatínek byl o tři roky starší. Já jsem se narodil 28. 10. 1965 s prvními dvěma písmeny na rtech. Zněly „ag“.

O hodně let později se u mne zjistilo, že se mělo se mnou narodit dvojče. To komu řeknu, tak ho to vyděsí. Inu, žije tam někde na-hoře můj bratr nebo sestra! Ostatně jednou se potkáme a musím se přiznat, že se i těším. Pokud to dovolí šéf Všehomíra, tam si to vyna-hradíme o to více než zde na Zemi. Kolikrát lituji, ale potom si řeknu, nešťastná to lidská bytost, co by se narodila do ještě nešťastnější doby. Možná bychom šli spolu jako malí a dostali facky a nadávky do všech možných spratků selských. Její dětství by bylo příjemné i nešťastné, kvůli tomu všemu nedobrému, dobře, že se bratr nebo

sestra nenarodil/a. Pro mne by byla oporou v mé samotě, jenomže i tato samota a určitý druh podivenství měly později pro mne vý-znam. Muselo se tak stát a stalo.

Máma byla a je dobrou kuchařkou. Kdežto já nejsem gurmán, jak by ji těšilo. Je mi jedno, co jím. V tom mám geny po horalech z tátovy strany, kteří žili v jídle skromně. Za mlada si dělal kurz pečení a va-ření. Chodila vypomáhat na přípravu svateb. Vzpomínám, snad je to jedna z prvních vzpomínek, jak upekla perníkovou chaloupku, jsme

u ní focení. Bylo to na Vánoce. Také vzpomínám, jak mne koupala ve vaničce, a přitom poslouchala v rozhlase, tedy Hvězda, dnes Ra-diožurnál, pěveckou soutěž *Písničky pro Hvězdu*. V živé paměti mám z té doby písničku Zdeny Lorencové *Proč žiješ rád*, ta tuším ten večer vyhrála. Celý večer se mi vybavuje přesně. Hudební soutěže sleduje dodnes a drží ji při životě. U nás i na Slovensku. Stalo se kolikrát, že uhádla vítěze, a to již někdy v osmém kole. Sledovat s ní musím i já. Těší ji, že můžeme společně debatovat, a že já s ní také sdílím tuto radost.

Vzpomínám, že v mém hodně raném mládí se u nás i zpívalo, když někdo přišel. Jednou jsem se nechal vysadit na židli a dirigoval jsem. Asi v pěti letech, prý na jedné školní zábavě pořádané pro rodiče a mládež, jsem čapnul dívku a motali jsme se mezi dospělými, jako hvězdy podvečera. Když bylo hlášení, ve kterém bylo oznámeno, že začíná nový školní rok, přišla spolužačka Vladka a před domem jsme také tancovali. Jinak na tanec jsem dřevo, nedokáží se ho naučit, pa-matovat. Něco jiného je tancovat podle svého, to mi jde, při tom se dokáží uvolnit a rozdovádět. Hlavně s Heverem and Vazelinou. Lon-dýn říkal, že být v mé blízkosti, je i životu nebezpečné, že neví, co odkud přiletí. Jinak jsem se učil hrát na harmoniku u pana Eduarda Urbánka, potomka Mojmiry Urbánka, hudebního nakladatele. Byl rodinným přítelem. Mě to nebavilo a on z toho byl zklamán. Prý jsem měl talent hodný konzervatoře, kam by mne i dostal, jak říkal. Byl kamarád Gustava Broma a ten měl v Brně slovo. Neshledal jsem se s hudbou tehdy, abych měl odhodlání se jí věnovat. Po roce 1990 k nám jezdil vnuk pana Eduarda s přítelkyní, dnes manželkou. Máma ještě byla zdravá. Celou noc jsme pouštěli gramofonové desky a tan-covalo se. Hlavně máma řádila jako neřízená střela. Má ráda moderní hudbu, folklorní nesnáší, vážnou hudbu mít nemusí. U dechovky, spíše klasiku, ale hodně málo, po určité době a podle nálady.

Rodiče spolu nežili?

A jsme u prvního z důvodů, proč žili s otcem rozděleně. Tehdy to bylo něco ponižujícího. Ostatně po smrti táty došlo i k soudu, že si nezasloužil vdovský důchod. Jsem svědkem, že se oba měli rádi. Mám tu dopisy, které si psali, a to je čtení někdy jako z červené knihovny. I když byli manželé, dopisy neskrývají svoji zamilovanost. Dalším důvodem byly dva aspekty. Otec byl už od třiceti let vážně nemocný, píchal si inzulin, začal špatně chodit, po chvilkách se za-stavoval, aby nabral dechu, přidaly se infarkty, na ten třetí, měsíc před šestatřiceti, zemřel. Zdravotně mu vyhovovalo prostředí hor, nikoliv sychravá Vysočina. Matku vychovala prateta, od jejích tří let. Když se již zmiňovaná prabábi stala totálně nemohoucí, na těle i na duši, potřebovala výpomoc. Tehdy převážně děti neposílali rodiče do jatečních domovů důchodců, ale dochovali je k smrti doma. Ne-chtěli ani, aby zemřeli v nemocnici. Dodnes je vidím v místnosti se zatemněnými okny, svíčkami u postele, od smrti až k pohřbu. Doma se narodili, doma také zemřou.

Otec

Táta Alois Herot se narodil 30. 4. 1933, zemřel 29. 3. 1979, obec Prž-no u Frýdlantu nad Ostravicí. Jeho otec byl malíř a natěrač. Táta se vyučil nástrojářem, dodělal si večerně Strojní průmyslovku. Každý den, kromě neděle, soboty, pokud nebyla pracovní, byl oblečený v montérkách a radionce, jako správný dělníks. Pracoval ve fabrice, která vyráběla stroje pro lesnictví. Bydlel přímo naproti. O půl de-sáté byla půlhodinová svačina. Měl slepici, která přesně v 9:30 pro-šla vrátnicí a zamířila přímo do místnosti, kde se svačilo. Dostala od

chlapů nějaký ten dlabanec a po svačině odešla. Každý den. Podle ní se daly řídit hodinky, jak byla přesná. Byl citlivý, to si pamatuji. Jednou mně dal facku, nechtěl jsem jít domů z hokeje na našem rybníce Jordán, který byl takto pojmenovaný, protože tu husité křtily děti. Prostě jsem nechtěl odejít, možná jsem mu i něco řekl, drzý to já byl, kupodivu pouze zamlada. To nechápu. Vlastně chápu. Nechci se špatně slovně dotknout druhé osoby, která má pravdu. A tím jsem i mj. po něm. Po té facce mě začal objímat, omlouval se mi, jako by měl o mě strach, jestli mi něco neudělal. Malou fackou. Takových jsem dostával od jiných, já býval mlácený, pupendo mi dávali soukmenovci. Ani se nedivím. Byl jsem prostě jinej, nějaký divnej. Nebyl součástí smečky, k tomu ještě selskej. Děti, děti. Ti si to dokáží vyřešit podle přírodních zákonů. Nepotřebují žádné zákony. Je silnější, slabší. Nebo podivín, tak mu dají na hubu a je to. Šikana, dneska by s tím rodiče litali po soudech. Vyřešili jsme si to a byl pokoj. Já se s tím smířil, uvědomil si to. Nikomu doma jsem to neřekl. A má to tak být. Mládí to bylo hezké. Mrzí mě, že jsem na otce nebyl někdy přívětivý, i na mámu. Oni si užili se svou ratolestí. Od mala rebel, tvrdohlavý. Otec byl prý také. Horal, jsem po něm.

Tátovou velkou zálibou bylo létání. Byl pilotem těch drobných letadel. To byl jeho život. Ostatně mým životem je také létání, nikoliv v letadle, ale v životě a myšlenkových pochodech z života vyplívajícího. Miluji pohled na nebe a hvězdy. Udělá se mi dobře, když vidím a slyším letící letadlo. Na modrém nebi, zanechávající za sebou čáru. Jako malý jsem uvažoval a představoval si, jak toto samé letadlo přistane někde v New Yorku, kam se nikdy v životě nedostanu. Jednou jsem měl sen. Stál jsem čelem k martínkovskému domu. Najednou se objevil táta. Ukázal, ať se podívám napravo. A z výšky uviděl naši planetu. To se nedá popsat. Neexistuje fotografie, filmový záběr tak důkladný a nádherný. Podíval jsem se na tátu a na něm se rozzářily, popsal bych to, jako konečky vánočních prskavek. Po celém těle. Jeho duše si tam někde nahoře létá, jako létávalo tělo, tady na zemi, v letadle nad Beskydami.

Jezdával jsi za ním do Pržna často?

Každé prázdniny. Prázdniny, nádherné prázdniny, jsem trávil u něj. Dodnes cítím vůni olšiny za domkem. V noci houkat vlak. Sledování televize Athos, jež se půl hodiny nahřívala, než se ukázal obraz. Patřila mezi první pětici našich televizí. Jezdil na kole. Poprvé a naposledy přečetl jednu knížku od Foglara. „Salátové vydání“, reagoval na ni autor, když jsem mu ji později nesl k podpisu. Naproti bydlel jeho bratr s rodinou. Ti vypomáhali v nedalekém campingu, umývali nádoby. Sestřenice byla čerstvě vdaná a vzali mě do Frýdlantu na koncert cimbálovky Ondráš, rodiny Kotkových. To byl nářez!

Tam jsem viděl hrát i nejstaršího člena rodiny, dědečka, který byl přítelem Leoše Janáčka. Nejmladší dívka hrála na housle, ale jak! To byl pro mě také hudební zázrak. Krásná dívka v modrých šatech. Zamiloval jsem se, platonicky. To byly poslední prázdniny s tátou. O příštích prázdninách už táty nebylo mezi živými, tady na Zemi. Večer po pohřbu hodil drobné kamínky do okna, na rozloučenou. Za půl roku zemřel strýc, ze strany manžela sestřenice a také se prý takto rozloučil s rodinou.

Jsi tedy hodně po něm?

Už po jeho smrti jsem se usadil jednou v místní hospodě U Adamca. Opoдал seděla nějaká starší paní. Neustále se po mně dívala. Někdy až vyděšeně. Pozoroval jsem ji. Uhýbal očima. Jenomže ona se koukala a koukala, nevěřicně. Bábě hráblo, či co! Když se od někoho dozvěděla, že nejsem přízrak v podobě jejího kamaráda, řadu let nebožtíka, ale jeho syn, uklidnila se a přišla za mnou. Ja sa tak vylekala, že mam vidiny a vidim Lojzka Herotoviho, jaci mi byli kamaradi, co my sa natropili volovin. Tak jsme potykali, popili. Nakonec tou radostí i uklidněním, že nenastal konec světa a mrtví z hrobů nevstávají, jsme ji museli s Břetislavem odnést domů. On ji vzal za nohy, já za paže a nesli ji dědinou.

rozhovor vedl Michal Šanda, úprava Honza Bartoň, foto archiv Pavla Herota

Dýmem: Buď i ty jako Němec!

Jak jsem tak včera kráčet přechodem pro chodce, což je jinak něco jako ruská ruleta, zaregistroval jsem blížící se vozidlo, aby mi ztuhla krev žilách a připravoval jsem si pomalu to, co řeknu Bohu, neboť pravděpodobnost, že mne srazí nějaký místní idiot, je v těchto východních délkách poměrně značná.

Ale co se nestalo, nevěřicně jsem zíral, jak stříbřité vozidlo, jedoucí již tak nezvykle podle předpisů a tudíž pomalu, již daleko ode mne zpomaluje, až zastavilo zcela, a to několik metrů před přechodem, po němž jsem se přískoky jako ve válce, navyklý na zteče, s nimiž chodci přebíhají válečnou zónu ostřelovanou automobily, pohyboval a ocitl se jako ve snu.

Co se to stalo? Bleskla mi hlavou myšlenka. Když tu jsem pohlédl na vozidlo, které jsem míjel, abych neznámému šlechtici za volantem pokynul na pozdrav a všechno celé svrchovaně podezřelé chování řidičovo bylo rázem jasné.

Na značce se totiž skvělo velké písmeno D, což znamenalo pouze

jediné, že jej řídí krvelačný Germán a můj odvěký nepřítel, což mi říkali již v mateřské škole a trpělivě čekal, až přejdu bezpečně na chodník a poté zařadil a v klidu pokračoval dál. Aniž by se mu kouřilo od pneumatik či aby tento akt korunoval túrováním vytuněného motoru, jak je zde zhusta zvykem.

A tak, když jsem zase přecházel zpět a přiřítit se bratr Slovan a téměř se mi otřel o kalhoty, jak najížděl k přechodu, bylo mi jasné, jak bude znít mé přání do Nového roku.

Moji milí spoluobčané, bitte, chovejme se prosím jako Němci, nikoliv jako dobytek. A to jak jeden ke druhému, tak i k hodnotám obecným a majetkům veřejným, včetně toho, že na silnicích to nebude jako v Albánii, ale v civilizované evropské zemi, kterou již sice poněkud jsme, ale zatím jen navenek a pokud o různé proklamace jde. K tomu nám dopomáhej Gott...

Miroslav Václavěk

Akce:

FESTIVAL SPODNÍCH PROUDŮ

klub Unleaded Coffee, Brno, Hybešova 46
pátek 24. března 2023, 18 hod.

**TOVAJZ & SPOL., VÁCLAV BAHŇOUS BLABOLIL, SBOR
HUDBY, SONGS FROM UTOPIA, LAMRAM JAM, NA POLI
PLUM DUMPLINGS**

PONAVAFEST

7. ročník, Brno, Park Lužánky

**AŤ SE SNAŽÍ ONA, PACHECO (AT), KUHN-FU (GE),
NEVERMORE & KOSMONAUT, IVO CICVÁREK & VELKÝ
SVĚT, HROZNĚ, HEIMAT, PROGRES 2, EXTEMPORE,
FRANTIŠEK SKÁLA & PROVODOVJANÉ, UTHANDO,
TRYON, DIVADLO POLÁRKA, PETRA GOBELOVÁ, HRA-
NICE HUMORU, MONTY, DIVADLO DRUHÝ PÁD,
STRAKŮV POJÍZDNÝ CIRKUS, UTRŽENEJ Z ŘETĚZU,
MONIKA NEVOLOVÁ, VOJTAANO, TOMEŠOU a další...**

KUNDÍ SVĚT

Květnové soboty 2023, Unleaded Coffee Brno
**LAHKÁ MÚZA, JÁTRA REVIVAL, NAŠROT, A BUDE HŮŘ,
SPUTNIK 81, METAL CRAFT, HOKR, YLO AFRICKÝ
SLON, DIE RETARDOVANÝ KOKSOPLYN a překvapení...**

KRÁKOR

25. ročník, Ostopovice, areál Nad Šelší
16.–17. června 2023

**ZPUTNIK, ECHT!, VÍTRHOLC, RADIM BABÁK, BUDOÁR
STARÉ DÁMY, BOUCHACÍ ŠROUBY, DIE RETARDOVANÝ
KOKSOPLYN, ZELENÉ KOULE, ZNOUZECTNOST, PER-
MON BALET SUPERSTAR, HERNABAR, TYP SKRŠÍN,
LOS HIJOS DE DON LUPE, MARKANTNÍ ÚBYTEK ME-
CHANICKÝCH KRTKŮ, VARKAUF, ZÁVIŠ, JANA ORLOVÁ,
DÍVADLO, FILM JAKUBA ŽIDA: PRAOTEC RGO-GO...**

FESTIVAL NAPŘÍČ

Skalákův mlýn, Meziříčko u Želetavy
25.–26. srpna 2023

**SDRUŽENÍ RODIČŮ A PŘÁTEL ROPY, NEDĚLNÍ LIDÉ,
CHÓR VÁŽSKÝCH MUZIKANTŮV a další...**

podrobný program a eventuelní změny:
www.spodniproudy.cz

Předplatné:

Uši a Vitr vychází obvykle k příležitostným,
výjimečným akcím 5× do roka:

01. Homér's Memorial – leden,
02. Festival spodních proudů – březen,
03. Krákor – červen,
04. Napříč – srpen,
05. Potulný Dělník – říjen.

Roční předplatné je 200 Kč (pět čísel).

Předplatitel automaticky dostává rozšířená čísla.
Cena normálního čísla je 40 Kč, cena rozšířeného
čísla (s audio nebo knižní přílohou) obvykle 100 Kč.

Kontakt: igor.latal@hotmail.cz,
Archiv: spodniproudy.cz

Oheň na střeše:

Zemřel Íránec Amú Hádží, který se více než půl století nemyl. Bylo mu 94 let a ze-
mřel pár měsíců poté, co se umyl. ●●● Senátoři odsouhlasili, aby voňáci mohli mít
legálně v krvi půl promile alkoholu. ●●● Patriarcha Kirill, hlava ruské pravoslavné
církve, v květnu vyzval k zákazu potratů na soukromých klinikách. Ruští poslanci
dále navrhli legislativu, která by zakázala šíření informací o „bezdětném životním
stylu“. Ruští politici to označují za „zahraniční extremistickou ideologii“, jež má
oslabit Rusko. Elity země jsou údajně znepokojené úbytkem obyvatelstva ve vál-
ce na Ukrajině (pokles 86 tisíc lidí měsíčně). ●●● Více než 420 studentů brněnské
Masarykovy univerzity podepsalo petici o zavedení genderově neutrálních toalet
ve čtvrtém patře budovy Pedagogické fakulty. Autora petice, který vystupuje pod
jménem Julian Charous, vysvětluje, že se studentům často stává, že nemohou nalézt
toalety určené jejich pohlaví, což může vyústit v nepříjemné situace a mít negativní
dopad na jejich zdraví. Jelikož české normy a vyhlášky vlády neumožňují stávající
piktogramy přelepit, označil děkan všechny bezbariérové záchody za genderově
nonbinární. ●●● V Británii bylo nalezeno genderově neutrální kotě, u kterého vete-
rináři během zdravotní prohlídky nenašli žádné pohlavní orgány. ●●● Senátorka Ji-
tka Chalánková navrhla, aby horní komora oceňovala páry za věrnost. ●●● Komuni-
stický poslanec Dolejš prohlásil, že „preferenze naznačují, jak se nám daří odrazit se
od volebního dna. Můžeme doufat, že energetická krize s voliči trochu zahý-
bá.“ ●●● Afghánské islamistické

hnutí Tálibán zakázalo ženám
vstup do zahrad a zábav-
ministerstvo vnitra zařadilo
žije Bělorusko) na oficiál-
symbolů. Za jeho použití
●●● „Den vzpomínky na
– dopřejte si jemný sýr s
Nyní v KFCheese!“ Takto
vyzval německé zákazn-
křišťálové noci, která se
holokaustu, tedy protiži-
němž byly vypáleny stovky
obchody židovských majitelů
Židů. Později se KFC za rekla-
chybu v systému. ●●● Rumun-
na hranicích auto. Bylo ukra-
listopadu 2022 dosáhl počet lidí
mi miliard obyvatel dosáhla
se předpokládá v roce 2037.
pro rytmus. Zjistili to japonští
od Mozarta a krysy začaly
v jejím rytmu. ●●● Lidé si
každopádně o to víc nakupují
benzinu - čím dražší, tím větší

Těšíně vypukla bitva o levnější vejce v Lidlu: „Nejsou vozíky, lidi čekají venku,
rvačka o vejce, ale ten triumfální pocit ze získání trofeje za to stojí,“ popsala bitvu
o vejce jedna z účastnic. ●●● Rusko po dvacetileté přestávce obnovilo výrobu auto-
mobilu Moskvich, známého ze sovětské éry. Vyrábí se v bývalém závodě francouzské
automobilky Renault v Moskvě. ●●● Japonský fotbalový tým po nečekané výhře
s Německem vzorně uklidil šatnu, ručníky naskládal do komínků, postavili sérii ori-
gami. Mezitím jejich fanoušci uklidili tribuny. ●●● Klimatičtí aktivisté se po sérii
útoků na obrazy v galeriích po celém světě zaměřili i na hudební akce - v Německu
chtěli přerušit koncert Beethovenovy hudby a přilepili se k tyči dirigentského pul-
tíku. ta však šla snadno vysunout, což pořadatelé záhy i učinili a vyvedli je i s tyčí.
●●● Jižní Korea zrušila zákaz dovozu umělých panen jakožto sexuálních pomůcek,
vyjma těch, co vypadají příliš dětsky či znázorňují konkrétní osoby. ●●● Američtí
vědci v úterý představili výsledky průlomového objevu v hledání prakticky neome-
zeného zdroje čisté energie. Poprvé v historii se jim podařila jaderná fúze, tedy slou-
čení jader atomů (opak štěpení atomů), a to za uvolnění většího množství energie,
než bylo do pokusu vloženo. Vzniklo 2,5 megajoulu energie, tedy o 20 procent více,
než kolik bylo spotřebováno při provedení fúze samotné. Pokud si lidstvo tento typ
procesu osvojí a dokáže jej využít, zbaví se navždy své závislosti na fosilních palivech
a získá přístup k neomezenému zdroji bezuhlíkové energie. Palivem nových typů
reaktorů by měly být deuterium a tritium, tedy izotopy vodíku. ●●● Žaludky krávy
slouží k výrobě mléka, sdělil dětem agrobaron Babiš jako bonus si vzpomněl i na
planety sluneční soustavy: „Měsíc, Mars, Pluto, Saturn, Slunce...“ Když si myslíte,
že už nemůže překvapit, tak vyrukuje klidně s takovou parádou. Andrej je vždycky
o krok napřed.

Φ&Γ

Tiráž: Uši a Vitr – noviny potulné akademie • založil J. E. Frič v roce 1996 • od r. 2012 vycházejí jako samizdat s pomocí Boží a přátel • redakce: Fido,
Honza Bartoň, Milan Haußmann • přispěvatelé: Miky Marusjak, Vojtěch Landa, Ivosh Krejzek, Luboš Vlach, Šimon – básník ulice, Hynek Tichý, Václav
Roháč, Michal Šanda, Miroslav Václavěk, Květuza Škvírkó, Viktor Hait. • volitelně CD příloha